Ազգ
Azg
armenian daily
20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՇԱԲԱԹ 235(2920)

«Արմենտելին» արգելվել է կիրառել նոր սակագներ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայության ավագ հարկադիր կատարող Հ. Գասպարյանն այսօր «Արմենտել» ՀՁ ՓԲ ընկերության գրասենյակ է հանձնել իր որոշումը, որով արգելել է «Արմենտելին» կիրառել վերջերս տարածված հայցի մեջ նշված սակագները, այն է՝ հեռախոսազրույցների 4 դրամ րոպեավճարի փոխարեն գանձել 8 դրամ, ինչպես նաեւ բաժանորդի անվճար խոսակցություններից օգտվելու իրավունքը 360 րոպեից դարձնել 120 րոպե:

ՀՀ արդարադատության նախարարության մամլո խոսնակ Արա Սաղաթելյանը նշեց, որ որոշումը ենթակա է անհապաղ կատարման: Ըստ օրենքի, հարկադիր կատարողի որոշման բողոքարկումը չի կասեցնում կատարողական գործողությունները:

ՀՀ վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի համաձայն, հարկադիր կատարողի որոշումը չկատարելը հանգեցնում է նվազագույն աշխատավարձի 100-ապատիկ տույժից մինչեւ 15 օր կալանքի:

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿ

Գրիպ, գրիպ, ամեն տեղ գրիպ

Երկու օր է արդեն, որ հանրապետության դպրոցներն ու նախադպրոցական հաստատությունները փակել են իրենց դռները գրիպի պատճառով: Ու թեեւ տակավին համաճարակ չի հայտարարված, սակայն ձեռնարկություններում, հաստատություններում ու գրասենյակներում միեւնույն պատճառով բացակայողների թիվը (միայն «Ազգի» խմբագրությունում գրիպով վարակված է 3 լրագրող), հուշում է համաճարակի մասին: Դա են վկայում նաեւ 1-03 ծառայությունից մեր ստացած երեկվա տվյալները:

Դեկտեմբերի 18-ին, ինչպես հաղորդեց «Շտապբուժօգնություն» ՊՓԲԸ տնօրեն Արտյոմ Պետրոսյանը, սպասարկվել է 746 կանչ, այնինչ սովորաբար օրական միջինը կազմում է 350-370 կանչ: Սա նոր ցուցանիշ է, որն աճման միտում ունի: Աճի դինամիկան հետեւյալ պատկերն ունի. դեկտեմբերի 1-ին կանչերի թիվը եղել է 418, 6-ին՝ 493, 12-ին՝ 580, 13-ին՝ 677, 14-ին՝ 685, 15-ին՝ 688, 16-ին՝ 704: Իսկ 18-ին, ինչպես ասվեց, 746: Անշուշտ, այս բոլորը գրիպի կանչեր չեն, սակայն մեծամասնությունն այդ հիվանդությանն է առնչված՝ ջերմություն, ուժեղ հազ, շնչառական դժվարություններ եւ այլ բարդություններ:

Դեկտեմբերի 18-ին կանչերից 256-ն ուղղակի առնչվել են գրիպին: Հիվանդներից 5-ին կարիք է զգացվել տեղափոխելու հիվանդանոց: Զուգահեռաբար, գրիպային կանչերին գումարվել են սեզոնային խրոնիկ հիվանդությունների սրացումները (սիրտ-անոթային եւ շնչառական):

Ենթադրվում է, ինչպես ասվեց վերեւում, որ գրիպի դեպքերը կաճեն առաջիկա օրերին: Դրան կնպաստի արտագնա աշխատանքի մեկնած մեր հայրենակիցների վերադարձը տոնական օրերի առթիվ: Նրանք իրենց հետ կբերեն Ռուսաստանում այս օրերին շատ տարածված գրիպի նոր վարակներ: Կա նաեւ տոնական օրերի շփումների, ալկոհոլային թունավորումների պարագան:

Պրն Արտյոմ Պետրոսյանը մեր ընթերցողներին խորհուրդ տվեց օգտագործել շատ հեղուկներ, իսկ հարկ եղած դեպքում անպայման դիմել բժշկի:

Մեր հերթին ավելացնենք՝ շատ սխտոր օգտագործեք, այս օրերին դադարեցրեք ծխելը:

ԳՐԵԹԵ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ

Բաքուն մտադիր չէ տեղակայել օտար ռազմակայաններ

Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի արտաքին կապերի ղեկավար Նովրուզ Մամեդովը «Ինտերֆաքսին» ասել է, որ Բաքվի իշխանությունները որեւէ բանակցություններ չեն վարում երկրի տարածքում ՆԱՏՕ-ի կամ առանձին պետությունների ռազմակայաններ տեղակայելու մասին:

Մամեդովը զարմանք է հայտնել նախօրեին Բաքվի «Էխո» թերթում տպագրված հոդվածի առնչությամբ, համաձայն որի իբր «Մոսկվան Ադրբեջանին առաջարկել է հրաժարվել ՆԱՏՕ-ի շարժական ռազմակայաններ Բաքվում տեղակայելու մտադրությունից, ինչի դիմաց Բաքվին խոստանում է խաղաղ ճանապարհով վերադարձնել երկու-երեք գրավված շրջաններ»:

«Էխոն»՝ վկայակոչելով Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մի պաշտոնյայի, գրել էր, թե «խոսքը մասնավորապես Ֆիզուլիի եւ Կուբաթլուի մասին է, եւ այս ուղղությամբ ռուսական կողմը շատ լուրջ աշխատանքներ է տանում»: Ըստ պաշտոնյայի, «ամենայն հավանականությամբ, հունվարին կկայանա Ալիեւ-Պուտին հանդիպումը, որից հետո ԼՂ խնդրում լուրջ փոփոխություններ կլինեն, հունվարին Ալիեւը պետք է ընդունի կամ մերժի Ռուսաստանի առաջարկը»:

Ղարաբաղյան քննարկում Շոտլանդիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Շոտլանդիայում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի պատվիրակները քննարկել են ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ուղիները: Մանրամասներ, ըստ «Ազատության», չեն հրապարակվել:

Հայերի եւ ադրբեջանցիների համար՝ ռուսերեն քվեաթերթիկներ

Երեկ Վրաստանի ԿԸՀ-ն որոշում է ընդունել հունվարի 4-ին Վրաստանում կայանալիք արտահերթ նախագահական ընտրությունների քվեաթերթիկները տպագրել վրացերեն եւ ռուսերեն: Երկու երկրամասերում՝ գերազանցապես ադրբեջանաբնակ Քվեմո Քարթլիում եւ հայաբնակ Սամցխե-Ջավախքում ժողովուրդը չի հասկանում, չի կարդում վրացերեն: Սա առաջին դեպքն է, երբ անկախ Վրաստանում քվեաթերթիկները տպագրվում են երկու լեզուներով: Նախորդ բոլոր ընտրություններում քվեաթերթիկները տպագրվում էին միայն վրացերենով, եւ հայերն ու ադրբեջանցիները հաճախ չէին հասկանում, թե ում օգտին են քվեարկում: Բնականաբար, նրանք հնարավորություն են ստացել քվեարկելու նախագահի թեկնածու Միխայիլ Սաակաշվիլու օգտին...

ՏԱՐԱԾՔ

Վրաստանի պետնախարարը ժամանում է Բաթում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի պետնախարար Զուրաբ Ժվանիան շաբաթ օրը կժամանի Բաթում՝ բանակցելու Աջարիայի Ինքնավար Հանրապետության ղեկավար Ասլան Աբաշիձեի հետ: Այդ մասին Ժվանիան այսօր հայտնել է լրագրողներին: Դա կլինի Ժվանիայի եւ Աբաշիձեի առաջին հանդիպումը Շեւարդնաձեի պաշտոնաթողությունից հետո:

Բանակցությունների գլխավոր թեման կենտրոնի եւ տարածաշրջանների միջեւ հարաբերությունների կարգավորման եւ Վրաստանի նախագահի՝ հունվարի 4-ին նշանակված ընտրություններին Աջարիայի մասնակցության հարցերն են: Ավելի վաղ Աբաշիձեն հայտարարել է նախագահական ընտրությունները հետաձգելու անհրաժեշտության մասին:

Սադդամի դստեր կարծիքով, ձերբակալման պահին հորը թմրեցրել էին

Երեկ CNN հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում Իրաքի նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնի ավագ դուստրը՝ Ռաղադ Հուսեյնը պնդեց, թե ձերբակալման պահին հորը թմրեցրել էին: «Հայրս ամենեւին նման չէր իրեն, ասում էր նա, նա անբնական վիճակում էր: Ես 100 տոկոսով համոզված եմ, որ նախապես նրան ինչ-որ ձեւով թմրանյութ էին տվել»: Ինչ վերաբերում է Սադդամի առաջիկա դատավարությանը, Ռաղադ Հուսեյնը համոզված է, որ Իրաքում նրա դատավարությունը չի կարող արդար լինել, քանի որ, իրաքյան ներկա իշխանությունները դեռեւս կազմավորված չեն, օրինական եւ միջազգայնորեն ճանաչված չեն: Երկրորդ՝ նրանք առաջնորդվելու են միայն վրեժխնդրությամբ: Արդար դատավարության համար նա պահանջեց միջազգային հովանավորություն, միաժամանակ հիշեցնելով, որ ինքը եւ մյուս ազգականները պետք է հնարավորություն ունենան դատապաշտպանական խումբ վարձելու:

Անսովոր ցրտեր Մեքսիկայում

Մեքսիկայի տարածքի 90 տոկոսի վրա արտասովոր ցուրտ եղանակ է: Ազգային օդերեւութաբանական ծառայության տվյալներով, երկրի հյուսիսային հինգ նահանգներում արձանագրվել են 10 աստիճանը գերազանցող սառնամանիքներ: Դուրանգոյի նահանգի Սանտա Բարբարա բնակավայրում ջերմաչափի սնդիկի սյունն արձանագրել է 16 աստիճան սառնամանիք: ՌԻԱ գործակալությունն ընդգծում է, որ Խաղաղ եւ Ատլանտյան օվկիանոսների մերձափնյա շրջաններում անցյալում երբեւէ արձանագրված ամենացածր ցուցանիշը եղել է 10 աստիճան տաքությունը: Օդերեւութաբանների կարծիքով, Մեքսիկայում ցրտերը դեռ նոր-նոր են սկսվում: Կանխատեսումների համաձայն, առաջիկա կիրակի օրն ԱՄՆ-ից այս երկիր կթափանցի ցրտի հերթական՝ 23-րդ ալիքը: Ըստ մասնագետների հաշվարկների, մինչեւ եկող տարվա մարտ ամիսը Մեքսիկա կթափանցի ընդհանուր առմամբ ցրտի 55-60 ալիք: Նման պայմաններում գրիպի համաճարակը կանխելու նպատակով տեղական իշխանություններն արդեն մոտ 2,7 մլն պատվաստում են արել այդ հիվանդության դեմ:

4 մլն եվրոյի անվտանգության միջոցառումներ ատոմակայանում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայկական ատոմակայանում 2004-2005 թթ.-ին նախատեսվում է իրականացնել մոտ 4 մլն եվրոյի անվտանգության միջոցառումներ, այդ թվում կարդիականացվեն եղած համակարգերը, ինչպես նաեւ կներդրվեն նորերը: Ինչպես դեկտեմբերի 19-ին լրագրողներին հայտնեց ՀԱԷԿ-ի տնօրեն Գագիկ Մարկոսյանը, այդ աշխատանքները ֆինանսավորվելու են Եվրամիության ՏԱՍԻՍ ծրագրի կողմից:

Գ. Մարկոսյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ 1996 թ.-ից մինչ օրս կայանի անվտանգության մակարդակի բարձրացման ուղղությամբ օգնության կարգով 35 մլն դոլար տրամադրել է ԱՄՆ կառավարությունը, իսկ 12 մլն դոլար ներդրել է ՏԱՍԻՍ-ը: Ներկայումս էլ ընթանում է ՏԱՍԻՍԻ տրամադրած 10 մլն եվրոյի ծրագրի իրականացումը: Բացի այդ, ըստ ՀԱԷԿ-ի տնօրենի, ֆինանսա-տեխնիկական օժանդակություն են ցուցաբերել նաեւ Իտալիայի եւ Անգլիայի կառավարությունները:

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Ակադեմիայում համաժողով՝ նվիրված Թամանյանի ծննդյան 125-ամյակին

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայում այսօր հրավիրվեց համաժողով՝ նվիրված ՀԽՍՀ ժողովրդական ճարտարապետ, ակադեմիկոս Ալեքսանդր Թամանյանի ծննդյան 125-ամյակին:

«Այս համաժողովը եւս մի փորձ է, որպեսզի ամբողջությամբ կարողանանք ընկալել մեր մեծ հայրենակցի, անվանի ճարտարապետի ծավալած վիթխարի գործունեությունը», նշեց Հայաստանի ճարտարապետների միության նախագահ Մկրտիչ Մինասյանը:

«Մեր ազգն իրավունք ունի հպարտանալու, որ աշխարհին տվել է այնպիսի հսկա, ինչպիսին է Ալեքսանդր Թամանյանը: Հայ ժողովրդի եւ ամեն մի հայի համար մեծագույն հպարտության առիթ են նաեւ ճարտարապետական այն գոհարները, որոնք Թամանյանը կերտել է ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ նրա սահմաններից դուրս», ասաց ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը:

Համաժողովի ընթացքում «Ալ. Թամանյանը եւ հուշարձանների պահպանությունը 1917-23 թվականներին», «Ալեքսանդր Թամանյան. կյանքն ու գործունեությունը», «Ալ. Թամանյանի կողմից մշակված Երեւանի գլխավոր հատակագիծը» եւ «Վիթխարահասակ Ալ. Թամանյանը» թեմաներով զեկուցեցին ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, ճարտարապետ Վարազդատ Հարությունյանը, Հայաստանի ճարտարապետաշինարարական համալսարանի դոցենտ Գ. Մանուկյանը, պրոֆեսոր Մարտին Թովմասյանը եւ դոկտոր Գ. Շախկյանը:

Նույն օրը Ալ. Թամանյանի անվան թանգարանում բացվեց ճարտարապետի աշխատանքների ցուցահանդեսը:

Ծաղիկներ դրվեցին նրա արձանի պատվանդանին:

2004 թվականից կսկսվեն ջրամատակարարման համակարգի հիմնանորոգումները

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ն սպասարկում է շուրջ 300 գյուղական համայնքների եւ հանրապետությունով մեկ ցրված 34 մասնաճյուղեր ունի: Նրա 356 հազար 100 բաժանորդներից, սակայն, առ այսօր սպասարկող կազմակերպությունների հետ պայմանագրեր են կնքել միայն 221 հազարը: Բաժանորդների 35 տոկոսը՝ շուրջ 135 հազար մարդ, դեռ չի ներառվել այս գործընթացներում: Ընդառաջելով սպառողին, 6 ամսով երկարաձգվել են պայմանագրերի կնքման ժամկետները: Ժամկետային նոր փոփոխությունը մինչեւ 2004 թ.-ի հուլիսի 1-ը վերաբերում է նաեւ ջրաչափերի տեղադրմանը: Միայն ժամանակի այս միջակայքում տեղավորվողները կարող են օգտվել պարտքերի մարման զեղչերից ու արտոնություններից: Ի դեպ, ջրամատակարարման ասպարեզում իրականացվող այս խոշոր ռեֆորմի նկատմամբ անտարբերները հիմնականում Գյումրի, Սարալիկ, Արթիկ, Աշոցք եւ Ամասիա բնակավայրերի բնակիչներն են: Եվ այս տարածքից, եւ հանրապետության մյուս գյուղական համայնքներից չմարված պարտքերի գումարը կազմում է 8 մլրդ դրամ:

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի գլխավոր ճարտարագետ Աշոտ Մալխասյանը, սակայն, խոստովանում է, որ իրենց սպասարկած որ համայնքն էլ վերցնես, ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման տեսակետից, լավ վիճակում չէ: Քայքայված, կիսափտած համակարգը հիմնանորոգելու կամ վերակառուցելու համար խորհրդային ժամանակներից ի վեր կապիտալ ներդրումներ չեն եղել: Իրականացվել է միայն նվազագույն անհրաժեշտը՝ ջրի քանակի ու որակի հսկողությունը: Կառավարության որոշմամբ, «Հայջրմուղկոյուղին» ամեն տարի սուբսիդավորվում է մի նպատակով միայն՝ օգնելու, որ այն աստիճանաբար կարողանա անցնել ինքնածախսածածկման, որն առայժմ չի ստացվում:

Հանրապետության գյուղական համայնքների խմելու ջրի 1 խմ-ի մեծածախ սակագինն է սահմանվել 30 դրամը, եւ գումարած 10 դրամ՝ կեղտաջրերի հեռացման համար: Երեւանում այդ հարաբերությունն այսպիսին է՝ 46 դրամ գումարած 10 դրամ: Գլխավոր ճարտարագետի համոզմամբ, այդ սակագները սահմանվել են նկատի առնելով միայն հնարավոր հասույթն ու ծախսերը, եւ ամենեւին չեն կարող բավարարել ոլորտն ամբողջացնելու, վերակառուցումներ անելու որեւէ ծրագրի կամ նախաձեռնության պահանջները: Անկասկած, հունվարից հետո ջրի սակագների հավանական բարձրացումները դարձյալ նպատակաուղղված են լինելու դրան: Սակայն սա միայն տեսականորեն, եւ ամենալավատեսական դիտարկումների համաձայն: Իրականում համակարգի նորացումը բնակչության ծանր գրպանի հետ կապելը իզուր հույս է:

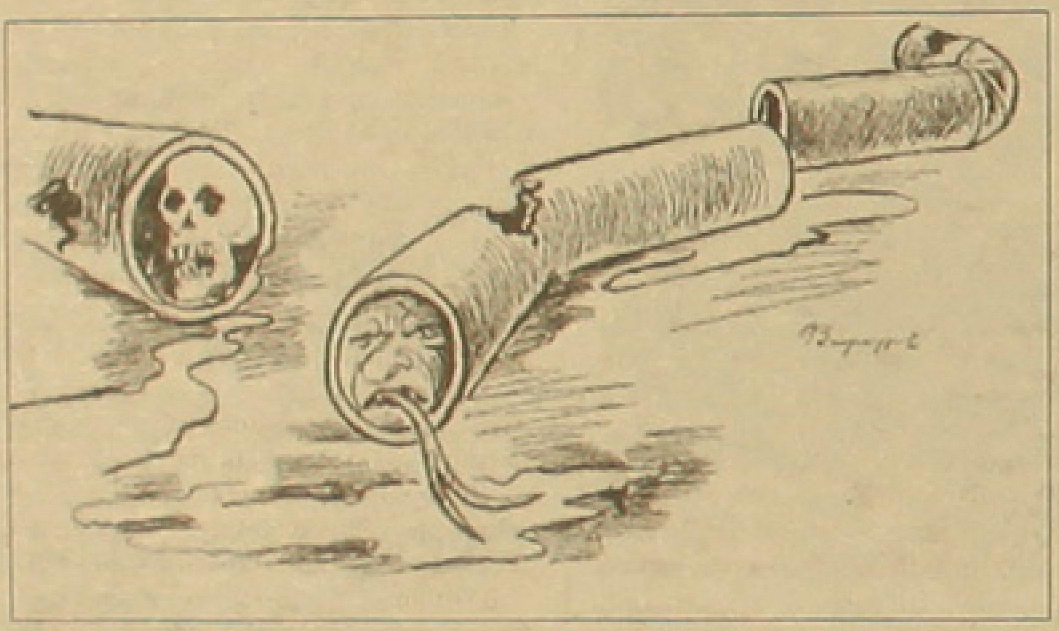

Անցնող տարվա բյուջեն արդեն որոշակի ծավալով ներդրումներ էր առանձնացրել խմելու ջրի խողովակների նորոգումների համար: Այդպիսի միջոցառումներ իրականացվեցին այնպիսի համայնքներում, ուր դրանք այլեւս անհետաձգելի էին վթարային ու կիսավթարային սրված իրավիճակների պատճառով եւ ջրատար խողովակներում, եւ պոմպակայաններում: Այդ կարգի աշխատանքներ արդեն կատարվել են, օրինակ, Հրազդան, Աբովյան, Ծաղկաձոր, Եղվարդ, Չարենցավան քաղաքներում:

Ա. Մալխասյանը հավաստացնում է, որ համակարգի հետագա զարգացման հույսը դարձյալ կապվում է Համաշխարհային բանկի հետ: Միջազգային փորձագետներն արդեն մանրակրկիտ հետազոտություններ են կատարել, զարգացման ու վերակառուցման ծրագրեր են կազմվել, եւ «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ կառավարիչ ընտրելու մրցույթ է հայտարարվել: Կառավարության նախաձեռնությամբ ստեղծվել է հատուկ հանձնաժողով: Մրցույթային փաթեթները կբացվեն 2004 թ. հունվարի վերջին, եւ հաղթողի հայտնի լինելուց հետո առաջարկված ծրագրերը կներկայացվեն Համաշխարհային բանկի եւ մի քիչ էլ մեր կառավարության համաֆինանսավորմանը: Ակնկալվում է, որ առաջին փուլի ընթացքում (այն կտեւի 5 տարի) կվերակառուցվեն ծանրագույն վիճակում հայտնված ցանցերը: Նման ծրագրերն այլեւս կենսական են, եթե չենք ցանկանում, որ խմելու ջրի աղտոտման երեւանյան նախադեպը սովորական դառնա ողջ հանրապետության համար:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Նաղդալյանի սպանության գործի վերաքննությունն առայժմ միայն ընդմիջվում է

Քրեական եւ զինվորական գործերով վերաքննիչ դատարանը երեկ շարունակեց Տիգրան Նաղդալյանի սպանության գործի վերաքննությունը: Դատարան էր ներկայացել ամբաստանյալ Գեղամ Շահբազյանի նոր պաշտպանը՝ Հրաչյա Հակոբյանը:

Դատարանը նախ լսեց վերաքննիչ բողոք ներկայացրած Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանի խոսքը: Ըստ վերաքննիչ բողոքի, Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ առաջին ատյանի դատարանում գործը քննվել-իրականացվել է դատավարական խախտումներով, կայացվել է ոչ արդար դատավճիռ:

Ըստ մեղադրող կողմի, դատավճիռն օրինական է, քրեական դատավարության օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան: Ապացույցները լիովին հետազոտվել են, դատավճռի հիմքում դրվել են հետազոտված ապացույցներ: Մեղադրող կողմի խոսքերով, Նաղդալյանի սպանության գործի դատավարության ժամանակ արարքները ճիշտ են որակվել, նշանակված պատիժները համաչափ են, ինչպես նաեւ արդարացի է դատավճիռը:

Տուժողի իրավահաջորդի ներկայացուցիչ Կարինե Նաղդալյանն ավելացրեց, որ, ինչպես եւ նշել էր առաջին ատյանի դատավարության ժամանակ, նշանակված պատիժները չափազանց մեղմ են:

Լսելով կողմերի տեսակետները, նախագահող Արշակ Խաչատրյանը ներկայացրեց վերաքննիչ դատարանում ապացույցների հետազոտման ծավալը: Ըստ այդմ, դատարանը կհարցաքննի ամբաստանյալներին (հետեւյալ հերթականությամբ՝ Ջոն Հարությունյան, Ֆելիքս Առուստամյան, Գրիգոր Պետրոսյան, Գեղամ Շահբազյան, Արմեն Սարգսյան): Ամբաստանյալների հարցաքննություններից հետո դատարանը կուսումնասիրի քննչական եւ դատավարական գործողությունների արձանագրությունները, ինչպես նաեւ փորձագետների եզրակացությունները: Այս ամենից հետո դատարանը կանցնի այլ նյութերի ուսումնասիրությանը:

Արմեն Սարգսյանի շահերի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանն ապացույցների հետազոտման ծավալի կապակցությամբ նշեց, որ կան այնպիսի վկաներ, որոնց պաշտպանական կողմը կցանկանար հարցաքննել, ձեռք բերել լրացուցիչ ապացույցներ: Նախագահողը հիշեցրեց, որ դատարանի սահմանած ծավալը հետազոտելուց հետո դատավարության կողմերը կարող են անել միջնորդություններ, այդ թվում՝ վկաներին հարցաքննելու կապակցությամբ:

Խորհրդակցելով վերաքննիչ ատյանը հաստատեց ապացույցների հետազոտման հաջորդականությունը. ամբաստանյալների հարցաքննություն, արձանագրությունների, եզրակացությունների ուսումնասիրություն:

Այնուհետեւ, մինչ դատարանը կանցներ Ջոն Հարությունյանի հարցաքննությանը, Գեղամ Շահբազյանի նոր պաշտպան Հրաչյա Հակոբյանը միջնորդեց իրեն ողջամիտ ժամկետ տրամադրելու համար, քանի որ գործի նյութերին ծանոթ չէ: Մեղադրող կողմն առարկեց միջնորդությանը՝ գտնելով, որ պաշտպանին ժամկետ տրամադրելը չի բխում Քր. դատ. օր.-ի դրույթներից: Չնայած առարկությանը, խորհրդակցությունից հետո դատարանը բավարարեց միջնորդությունը՝ ողջամիտ ժամկետ ասվածը սահմանափակելով մի քանի օրով:

Ընդմիջված դատական նիստը կշարունակվի դեկտեմբերի 23-ին ամբաստանյալ Ջոն Հարությունյանի հարցաքննությամբ:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Անհամաձայնություն՝ պատասխանատվությունից խուսափելու հիմքով

ԼՂՀ 2004 թվականի պետբյուջեի նախագծի վերաբերյալ օրերս ՀՅԴ Արցախի կենտրոնական կոմիտեն հրապարակել է իր դիրքորոշումը: Դեկտեմբերի 18-ին հրավիրված մամուլի ասուլիսում ներկայացնելով իրենց դիրքորոշումը, ՀՅԴ Արցախի ԿԿ ղեկավար Վահան Բադասյանը եւ Ազգային ժողովի ՀՅԴ պատգամավորական խմբակցության ղեկավար Վահրամ Բալայանը նշեցին, որ գալիք տարվա պետբյուջեն իր ուղղվածություններով չի համապատասխանում ԼՂՀ պետականության, ինչպես նաեւ ժողովրդի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ՀՅԴ պատկերացումներին:

Մասնավորապես, ըստ նրանց, ԼՂՀ սահմանամերձ շրջանների եւ ազատագրված տարածքների վերաբնակեցման համար նախատեսված գումարների չափը եւ ծախսման ձեւերը իրենց մարտավարական բնույթով չեն համապատասխանում պետության առաջադրած եւ Դաշնակցության համար ընդունելի դիրքորոշումներին: Թերացումներն առկա են նաեւ կապիտալ շինարարության ներդրումների մասում, պետական բյուջեի եկամուտների մասում քիչ են նախատեսված մուտքերը, բացակայում է անվտանգության պարենային պահուստային ֆոնդերի ապահովումը, ինչպես նաեւ ԼՂՀ-ում ծնելիության խթանմանն ուղղված ծրագիրը չի հանգեցրել շոշափելի արդյունքների:

Այս մտահոգությունների համապատկերում, սակայն, ՀՅԴ Արցախի ԿԿ գլխավոր մտահոգությունը նախատեսվող աշխատավարձերի բարձրացումն է: Վ. Բադասյանի եւ Վ. Բալայանի տեսակետով՝ աշխատավարձերի անհամաչափությունը անջրպետ կառաջացնի գործադիր, օրենսդիր, դատական իշխանության մարմինների բարձրաստիճան պաշտոնյաների եւ թոշակառուների ու սոցիալական մյուս անապահով խավերի միջեւ: Նրանք անթույլատրելի են գտնում, որ նախարարն, օրինակ, մի քանի տասնյակ անգամ ավելի աշխատավարձ ստանա, քան թոշակառուի կենսաթոշակն է:

Մեկնաբանելով այս մոտեցումները, Վ. Բադասյանը նշեց, որ իրենք առ այսօր բացառել են խնդրո առարկայի վերաբերյալ հրապարակավ հանդես գալու ձեւը, սակայն քանի որ խորհրդարանը առաջիկա օրերին պետք է ընդունի 2004 թ. պետբյուջեն, ուստի այժմ նպատակահարմար են գտել իրենց մտահոգություններին հրապարակային տեսք տալ: Նա լրագրողներին տեղեկացրեց, որ խորհրդարանի ամենամեծ՝ ԺԱՄ խմբակցությունը չի ուզում միայնակ ստանձնել խնդրի պատասխանատվությունը, ինչը սակայն չի նշանակում, թե քաղաքական այս կազմակերպության մեջ պառակտում է սկսվել: Պարզապես ծառացել է պատասխանատվություն վերցնելու հարցը, եւ ԺԱՄ-ն ուզում է իր դիրքորոշումները համապատասխանեցնել ՀՅԴ մոտեցումներին: Տվյալ դեպքում, ըստ նրա, մեծամասնությունը պարզապես ենթարկվում է փոքրամասնության կամքին: Առհասարակ, ընդգծելով ՀՅԴ քաղաքական ակտիվությունը Արցախում, Վ. Բադասյանը մի շեշտադրում արեց նաեւ ԼՂՀ քաղաքական դաշտի չկայացվածության մասին՝ այդ ֆոնի վրա նշելով միայն իրե՛նց կուսակցության կայացած լինելը:

Լրագրողների հարցին, թե ինչ ճակատագիր կունենա գալիք տարվա բյուջեն, եթե ԺԱՄ խմբակցությունը նույնպես չքվեարկի դրա օգտին, Վ. Բադասյանը պատասխանեց, որ այդ դեպքում կառավարությունը պարտավոր է հրաժարական տալ:

Նշենք, որ անցյալ տարի ՀՅԴ խորհրդարանական խմբակցությունը միաձայն քվեարկել էր կառավարության ներկայացրած պետբյուջեի նախագծի օգտին: Ի՞նչ զարգացումներ կունենան քննարկումները ԱԺ լիագումար նիստում, պարզ կլինի դեկտեմբերի 24-ին: Ավելացնենք նաեւ, որ «Ժողովրդավարական Արցախ միություն» հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը դեռեւս հրապարակայնորեն չի ներկայացրել իր դիրքորոշումը նոր պետբյուջեի վերաբերյալ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Հայ արիներն ընդդեմ Հայրիկյանի

Խմբագրությունը հրատարակության խնդրանքով երեկ ստացավ Հայ արիական միաբանության գերագույն խորհրդի կոչ-հայտարարությունը, որի հիմնական բովանդակությունը՝ ստորեւ:

Գնալով ուժգնանում է Արցախի խնդիրը ստիպողաբար լուծելու եվրապահանջը: Դավադիր բանակցությունների մեջ է «բարեկամական» Ռուսաստանը: Այս հարցում քաղաքական խեղկատակություններ են անում նաեւ արեւմտամետ հայ քաղաքական գործիչները: Ամեն տեսակի հայրիկյաններ փորձում են Արցախի ու անկախության խնդիրները հակադրել միմյանց: ԻՄ-ի ղեկավարը նշում է, թե Վրաստանն իր անկախությունը նախընտրելով՝ «զոհաբերեց» Աբխազիան, Օսիան, նույնիսկ Աջարիան: Մեր կողմից ավելացնենք, որ վատ չէր լինի, եթե հանուն անկախության «զոհաբերեր» նաեւ Ջավախքը: Սույն պարոնը Արցախը համարում է «հողակտոր», որի «ճորտն ենք դարձել ազգովին՝ չունենալով պետականություն»: Այս եւ նմանատիպ գործիչները պետականությունը կամ անկախությունը պատկերացնում են կա՛մ ԱՄՆ-ի, կա՛մ Ռուսաստանի, կա՛մ Եվրոպայի «տակը պառկելով»: Սրանք պատրաստ են զիջել Հայաստանի յուրաքանչյուր «հողակտոր»՝ իրենց տերերի շոյանքն ստանալու համար:

Արցախը մեր անկախության առաջին պտուղն է: Ազգի համար արժեքը հայրենիքն է, անկախությունն ու պետականությունը միջոցներ են մեր ազգային խնդիրները լուծելու համար, եւ մենք մի խնդիր արդեն լուծել ենք. ազատագրել ենք մեր պատմական հողերի մի մասը:

Տարիներ առաջ էլչիբեյ կոչվածը խոստանում էր ոտքերը լվանալ «իր նախնիների» Սեւանա լճում, եւ արդեն գծվել էր համապատասխան աշխարհագրական քարտեզ, որն ուսուցանվում էր ադրբեջանական դպրոցներում... Այժմ էլ Վրաստանի դպրոցներում են սովորեցնում, թե Լոռին, Տավուշը, Ուտիքը, մինչեւ Սեւանի ափերը վրացական հողեր են...

Կոչ ենք անում ՀՀ իշխանության, ընդդիմության, համայն հայության, դեռեւս հայ մնացած ուժերին՝ համախմբվելու եւ ամեն կերպ դադարեցնելու այս հակահայ քաղաքականությունն ու ծրագիրը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ
/ հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Հրանտ Վարդանյանը ներկայացնում է «Գրանդ հոլդինգի» հաջողությունները

Արդեն ավանդույթ է դարձել, որ ամեն տարվա վերջին «Գրանդ հոլդինգի» նախագահ Հրանտ Վարդանյանը լրագրողներին հրավիրում է տարվա ամփոփիչ ասուլիսի, որն այս անգամ կայացավ Մասիսում: «Մասիս տաբակ» ընկերության գործադիր տնօրեն Արթուր Զարգարյանը լրագրողներին մանրամասն ներկայացրեց ընկերության արտադրամասերը, ուր մեկ տարվա ընթացքում տեղադրվել են «Այկեր» ֆիրմայի 6 հաստոցներ: 2001 թ.-ին հիմնադրված «Ինտերնեյշնլ Մասիս տաբակ» ընկերությունը Հայաստանում ծխախոտագործության եւ սիգարետների արտադրության առաջատարներից է (երրորդ տեղում է), որի հիմնադիրն է հայտնի գործարար Հրանտ Վարդանյանը: Վարդանյանի ու նրա անվան հետ է կապված Հայաստանում ծխախոտագործության վերածնունդը:

Այնուհետեւ տրն Հ. Վարդանյանը մանրամասն ներկայացրեց հոլդինգի բոլոր ձեռնարկությունների գործունեությունը: «Մասիս տաբակ» ընկերության արտադրանքը՝ թե վերամշակված ծխախոտի հումքը, թե սիգարետները, հաջողություն ունեն միջազգային շուկայում: Որակի միջազգային սերտիֆիկատ՝ ISO ունեցող արտադրանքը 50 տոկոսով արտահանվում է Պարսկաստան, Ռուսաստան եւ ԱՄՆ: Ընկերությունը Հայաստանի բնակլիմայական պայմաններում տեղայնացրել է միջազգային շուկայում պահանջարկ ունեցող ծխախոտի տեսակներ՝ «Վիրջինիա», «Բեռլեյ», «Խանթերվիլ», նաեւ Հայաստանում ավանդական համարվող, որակյալ «Սամսուն» տեսակը: Ընկերությունն ԱՊՀ տարածքում միակն է, որն ունի ծխախոտի տերեւի ջղազերծման եւ կոթունի պայթեցման հոսքագծեր: Արտադրանքի որակի մասին է վկայում վերջերս սիգարետի արտադրության աշխարհի խոշորագույն ընկերություններից մեկի՝ «Բրիտիշ Ամերիքըն տոբակոյի» հետ կնքած պայմանագիրը «Սամսուն-36» տեսակի ծխախոտահումք մատակարարելու մասին:

Մոտ 1000 աշխատատեղ ստեղծած ընկերությունը հոգացել է նաեւ աշխատողների սննդի հարցն ու գեղեցիկ, լուսավոր ճաշարանում նրանք գրեթե անվճար սնվում են: 2004 թ. նախատեսվում են նոր հոսքագծեր, որոնց արդյունքում էլ կավելանա նոր աշխատատեղերի թիվը: Ընկերության հետ համագործակցության շնորհիվ գյուղացիական տնտեսություններում ստեղծվել է մոտ 20.000 աշխատատեղ: Ընկերությունը նպաստում է նաեւ Մասիս քաղաքի զարգացմանը եւ իրականացնում է բազմաթիվ սոցիալական ծրագրեր: Շուտով կսկսվի քաղաքում միակ եկեղեցու կառուցումը, որի հովանավորությունն ստանձնել է «Մասիս տաբակը»:

Արդեն մեկ տարի է, ինչ ընկերությունը արտադրում է նաեւ սիգարետներ, որոնք նոր խոսք են, ինչպես նշեց տրն Վարդանյանը, Հայաստանի սիգարետների արտադրության բնագավառում եւ այդ շուկայում զիջում է «Գրանդ տոբակոյին» եւ «Սիգարոնին»:

Նոր տեխնոլոգիաներով, նոր սարքավորումներով սլիմ տեսակի սիգարետները՝ «Արարատ», «Գլորիա», «Սուպեր», «Կիլիկիա», «Նյու» արժանացել են ծխողների բարձր գնահատականին: Այսօր արդեն տեսականին հասել է 40-ի եւ Հայաստանում առաջին անգամ սկսել է արտադրվել սուպերսլիմ տեսակի սիգարետներ, որոնք արդեն մեծ հաջողություն ունեն շուկայում:

«Գրանդ քենդիին» անդրադառնալով, տրն Վարդանյանը նշեց, որ վերջին ժամանակներս ինչ-ինչ հրապարակումներ են եղել, որոնք չեն համապատասխանում իրականությանը: Որքան էլ որ կողմից մանր ու միջին հրուշակեղեն արտադրողներ են ստեղծվում, դրանք չեն հարվածում «Գրանդ քենդիի» արտադրանքի սպառմանը, քանզի այն մեր երեխաների ամենասիրելին է:

Որպես բիզնես, նշեց տրն Վարդանյանը, լամպերի գործարանը թեեւ չունի այն ծավալները, այն բիզնես ծրագրերը, որով սկսել ենք աշխատել, բայց կայացել է: Եթե ի սկզբանե մշտապես ներդրումներ էին արվում գործարանում, ապա վերջին 6 ամսվա ընթացքում ընդհանրապես ներդրումներ չեն եղել եւ ինքն այս ամիս առաջին դիվիդենտն է ստացել՝ 100.000 ԱՄՆ դոլար: Այժմ գործարանը առաջիկա 5 տարիների համար պայմանագիր է կնքել Ռուսաստանի հետ՝ զինվորական բազաների համար լամպեր արտադրելու: Շուտով Պարսկաստանի Թավրիզ քաղաքում կգործարկվի համատեղ գործարան, որի աշխատանքները կազմակերպելու եւ գործարկելու համար հայ լամպագործներն արդեն մի քանի ամիս է ինչ Թավրիզում են: Համատեղ գործարանը հայկական լամպերի գործարանի կիսաֆաբրիկատի հիման վրա կարտադրի լամպեր Պարսկաստանում: Պարսկաստանում լամպերի գործարանի թողարկմանը զուգահեռ, Ջուլֆայում տեղի կունենա սիգարետի գործարանի բացումը, որի ժապավենը կտրելու պատիվը նախատեսվել է երկու երկրների նախագահներին:

«Գրանդ տոբակոյին» անդրադառնալով Հ. Վարդանյանը նշեց, որ այն միշտ եղել ու լինելու է մեր շուկայում առաջատարը եւ համար առաջին հարկատուն: 2003 թ. հոլդինգը պետբյուջե մուտք է արել (բոլոր տեսակի հարկերով) 30 մլն ԱՄՆ դոլար:

Պոնչիկանոցին անդրադառնալով տրն Վարդանյանը հավաստիացրեց, որ անկախ բոլոր տեսակի թանկացումներից, պոնչիկը չի թանկանա: Անկախ ամեն ինչից իրենք իրենց սկզբունքներից չեն հրաժարվի ու 50 դրամը միշտ պահպանվելու է, քանի որ դա մեր երեխաների ուրախությունն է:

Հոլդինգն այս տարի բարեգործական նպատակներով ծախսել է իր հիմնադրամից 400.000 դոլար: Հոլդինգն ունի առաջիկա ծրագրերի փաթեթ, որտեղ մշակվում են աշխատանքներ արեւային կայանի, Ալավերդու արհեստական մարմարի ու գրանիտի թափոններից խտացված սալիկների արտադրության, «Արզական» հանքային ջրի հոսքային գծի, սիգարի արտադրության եւ այլնի:

Ներկայումս հոլդինգի գործարաններում աշխատողների թիվն, ըստ սեզոնի, տատանվում է 3.500-4.000՝ չհաշված ՀՀ տարածքով մեկ մասնագետներին, առեւտրական կազմակերպություններին եւ գրասենյակի աշխատողներին:

Իսկ հրաժեշտից առաջ տրն Վարդանյանը շնորհավորեց մեր ժողովրդի գալիք Սուրբ Ծնունդն ու Ամանորը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Գրանդ փիղը գարնանը կդիմավորի իր Քենդի հարսնացուին

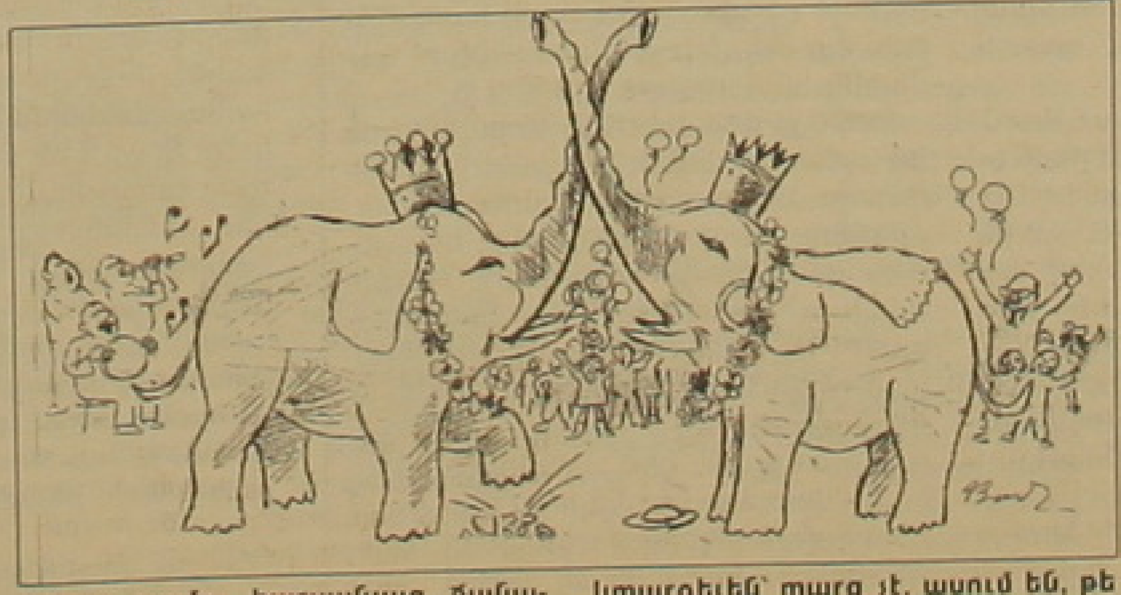

ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի Հնդկաստան այցի ժամանակ լուծվել է մի շատ կարեւոր հարց: Մեր միակ փղի՝ Գրանդի համար ընտրվել է հարսնացու, եւ գարնանը Քենդի անունով փիղը կբերվի Հայաստան: «Գրանդ հոլդինգի» նախագահ Հրանտ Վարդանյանը չի խնայելու ոչ մի լումա՝ փղերի հարսանյաց հանդեսը ճոխ ու գեղեցիկ անցկացնելու համար: Ինչ հարսանիք առանց քավորի... Իսկ նորապսակների քավոր է ցանկացել լինել Հնդկաստանի դեսպանը:

Հրավիրված եք բոլորդ, պատրաստվեք ճոխ հարսանյաց հանդեսի, որը տեղի կունենա պոնչիկանոցի հարող տարածքում: Երկու փղերը կբերվեն հրապարակ հարսանյաց ավանդական զգեստավորումով ու դհոլ-զուռնայի, երգ ու պարի ուղեկցությամբ, հարսանյաց ճանապարհորդության կգնան մինչեւ կենդանաբանական այգի: Իսկ թե քանի տարի հետո նրանք մեզ փղիկ կպարգեւեն՝ պարզ չէ, ասում են, թե փղերը 7 տարին մեկ են ձագ ունենում:

Մ. Մ.

Ժնեւյան տեղեկատվական հասարակության գագաթաժողովից դեպի Թունիս

Երկրորդ փուլ ենք մտնում առանց ազգային ռազմավարության

Մեր նախորդ հրապարակումներից մեկում («Ազգ», 21 նոյեմբերի, 2003 թ.) տեղեկացրել էինք Ժնեւում դեկտեմբերի 10-12-ը կայանալիք տեղեկատվական հասարակության համաշխարհային գագաթաժողովի մասին, որտեղ էլ-գիտության գծով հաղթող հնգյակի մեջ (Մ. Նահանգներ, Չինաստան, Կանադա, Խորվաթիա) ընդգրկվել էր Երեւանի ֆիզիկայի ինստիտուտի տիեզերական ճառագայթների հետազոտությունների կենտրոնի ղեկավար Աշոտ Չիլինգարյանի գիտական խմբի ստեղծած էլեկտրոնային էջը: Գագաթաժողովը նախաձեռնել էին ՄԱԿ-ը եւ միջազգային հեռահաղորդակցության միությունը: ՄԱԿ-ի անդամ պետությունները ներկայացնող 136 փորձագետներից ժյուրիի անդամ էին ընտրվել 36 պետությունների ներկայացուցիչներ, որոնց թվում էր Հայաստանի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Գարեգին Չուգասզյանը:

Երեկ ՄԱԿ-ի գրասենյակի եւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնադրամի հրավիրած ասուլիսին մասնակցում էին ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներ Լիզ Գրանդեն, Վալերի Տկաչուկը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնադրամի նախագահ Գարեգին Չուգասզյանը եւ Հանրային հեռուստատեսության գործադիր տնօրեն Արմեն Արզումանյանը: Գագաթաժողովում Հայաստանի մասնակցությունն ու հաղթանակը համարելով մեծ նվաճում՝ տկն Գրանդեն խոսեց այսօր իրենց մտահոգող ամենագլխավոր խնդրի՝ զարգացած ու զարգացող երկրների միջեւ գոյություն ունեցող տեղեկատվական ահռելի վիհի մասին, որի նվազեցմանն են միտված լինելու իրենց առաջիկա ծրագրերը, իսկ տրն Տկաչուկի խոսքում առանձնապես կարեւորվեցին հանրապետության նախագահի ելույթն ու պարգեւների հանձնումը, որը մեծ պատիվ էր մեր երկրի համար:

Գարեգին Չուգասզյանն անդրադարձավ այն հարցին, թե ինչո՞վ էր Ժնեւի գագաթաժողովը տարբերվում ու առանձնանում նախորդներից, ո՞րն էր գլխավոր ձեռքբերումը: Նրա կարծիքով, ամենամեծ տարբերությունը չափազանց մեծ ընդգրկվածությունն էր, քանի որ մասնակցում էին թե կառավարական, թե մասնավոր ու հասարակական հատվածները, ինչպես նաեւ զանգվածային լրատվամիջոցները: Հայաստանյան պատվիրակության համար այդ գործընթացը նույնպես դրական նշանակություն ունեցավ, քանի որ մի քանի օր առիթ ստեղծվեց համատեղ քննարկումներ անցկացնելու, բաց ու անկեղծ խոսակցություններ ծավալելու, հատկապես բացթողումներին վերստին անդրադառնալու: Նա նկատեց, որ մեր լրատվամիջոցները բավարար չեն լուսաբանում տեղեկատվական հասարակություն ունենալու խնդիրները, միաժամանակ ուրախալի երեւույթ համարեց ՄԱԿ-ի հովանավորությամբ Հանրային հեռուստատեսությունում շուտով ստեղծվելիք նոր հաղորդաշարը: «Ցավոք, Հայաստանն այսօր չունի տեղեկատվական հասարակությանն անցնելու ռազմավարություն, որը մեր կառավարությանը հնարավորություն կտա նախապատրաստվելու գագաթաժողովի հաջորդ փուլին: Կան բազում խնդիրներ, որոնք լուծելի կդառնան պետության ու սփյուռքի աջակցությամբ: Լուրջ անելիքներ ունենք ֆինանսական խնդիրները լուծելու համար», ասաց նա:

Արմեն Արզումանյանը, բնականաբար, խոսեց Հանրային հեռուստատեսության հոգսերի մասին, քանի որ եղած ֆինանսական միջոցները սուղ են, հասկանալի է, որ վիճակն այսպես կշարունակվի, հետեւաբար Հանրայինը երբեւէ չի հասնի եվրոպական հեռուստատեսության մակարդակին: Նրա «ձեռքերի մատները չբավարարեցին» թվարկելու ունեցած ֆինանսական խնդիրները: «Մենք երբեք չենք մտնի Եվրոպա, նույնիսկ ավելի հետ կգնանք, չնայած մեր երկիրը եվրոպական զարգացման ճանապարհ է ընտրել, ինչպես հայտարարում են մեր ղեկավարները», ասաց նա: Իսկ խորհրդարանում շարունակ հնչող քննադատությունը, թե Հանրայինին պետբյուջեից մեծ գումար է հատկացվում, տրն Արզումանյանը համարեց անարդարացի:

Ասուլիսի ընթացքում ցուցադրվեցին էլ-գիտության գծով հաղթող հնգյակի պարգեւատրման կադրերը, որի պատիվը տրված էր նախագահ Քոչարյանին, իսկ վերջում՝ գագաթաժողովին նվիրված վեբ-սայթը: Հիշեցնենք, որ գագաթաժողովի երկրորդ փուլը տեղի կունենա Թունիսում, 2005 թ. նոյեմբերի 16-18-ը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Լրտեսության մեջ մեղադրվողները հրաժարվեցին նախկին ցուցմունքներից

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հօգուտ Ադրբեջանի լրտեսության մեջ մեղադրվող մի շարք ՀՀ այլազգի քաղաքացիների դեմ գործով դեկտեմբերի 19-ի դատական նիստին պաշտպանական ճառերով հանդես եկած ամբաստանյալները հրաժարվեցին իրենց նախկին ցուցմունքներից, այդ թվում՝ դատաքննական:

Գլխավոր ամբաստանյալ Նինա Շիլինայի ամուսինը՝ ամբաստանյալ Էդգար Ֆիլկովը, հրաժարվելով իրեն ներկայացված մեղադրանքից, հայտարարեց, որ իրեն կարող էր ներկայացվել իմանալ չհայտնելու մեղադրանք, ինչի իրավունքն ինքն ունի, քանի որ պարտավոր չէ ցուցմունքներ տալ կնոջ դեմ. «Եթե մեղավոր եմ, որ սիրել եմ այդ կնոջը, եթե կա նման մեղադրանք, պատրաստ եմ ընդունել այն եւ պատիժ կրել»:

Ֆիլկովի եղբայրը՝ Ալեքսանդր Գասպարյանը նույնպես ընտրել էր ոչ թե մեղադրանքից պաշտպանվելու, այլ մեղադրող կողմից ապացույցներ պահանջելու մարտավարություն: Մասնավորապես, նա պահանջեց ապացույց, թե իր իսկ ցուցմունքները ճիշտ են, եւ պնդեց, որ Շիլինայի ցուցմունքներն անարժանահավատ են, որովհետեւ ինքը Շիլինայի խոսքերին չի հավատում: Ըստ ամբաստանյալի, քննությունը կատարվել է ոչ լրիվ եւ միակողմանի: Նա միջնորդեց, որպեսզի գործն ուղարկվի լրացուցիչ նախաքննության:

Ամբաստանյալների զարմուհի Իվետա Ֆիլկովան հայտարարեց, թե իր անկեղծ խոստովանությունն օգտագործվել է իր դեմ, այդ պատճառով ինքը հրաժարվում է իր նախաքննական եւ դատաքննական ցուցմունքներից: Նա հայտարարեց, որ անձինք, որոնց հետ շփվել է Վրաստանում, որեւէ առնչություն չունեն ադրբեջանական հատուկ ծառայությունների հետ, իսկ այդ անձանցից Գիվին իրեն գումար եւ նվերներ տվել է ոչ թե որպես վարձատրություն, այլ այն պատճառով, որ անձնական հարաբերություններ ուներ իր հետ: Զինվորական մասում աշխատանքի անցնելը Գիվիի առաջադրանքը չէր, հայտնաբերված թղթի կտորը՝ զինմասի տվյալներով, նույնպես, ըստ ամբաստանյալի, որեւէ առնչություն չունի իր ծանոթությունների հետ, այն ոչ թե ինչ-որ մեկին փոխանցելու նպատակով էր գրված, այլ անհրաժեշտ էր աշխատանքի առումով: Ֆիլկովան նույնպես հայտարարեց, որ Շիլինան իր վերաբերյալ ցուցմունքներ տալով կարող էր պատճառներ ունենալ, պարզապես զրպարտել է իրեն:

Դատարանը բավարարեց ռազմական գաղտնիք հրապարակելու մեջ մեղադրվող ամբաստանյալ Արթուր Օգանեզովի խնդրանքը եւ նրա պաշտպանական ճառը լսեց դռնփակ նիստում:

Նշենք, որ ամբաստանյալները իրենց դատաքննական ցուցմունքներում ընդունել էին իրենց մեղադրանքը, եւ նրանց մարտավարությունը շրջադարձ է կատարել մեղադրական ճառից հետո, երբ մեղադրող կողմը միջնորդել է Իվետա Ֆիլկովային եւ Ալեքսանդր Գասպարյանին 11-ական եւ Էդգար Ֆիլկովին 13 տարվա ազատազրկման դատապարտել:

Դեկտեմբերի 22-ի նիստին պաշտպանական ճառով հանդես կգա Նինա Շիլինան, ամբաստանյալները հանդես կգան վերջին խոսքով:

Տարածույթ

Ինչպե՞ս եւ ինչո՞ւ է աճում տրաֆիքինգը Հայաստանում

Մարդկանց անօրինական փոխադրումները, առք ու վաճառքը դարձել են գլոբալ հիմնահարց, որի թիրախ են դառնում մի շարք զարգացող եւ տարանցիկ երկրներ՝ վերածվելով ապօրինի փոխադրումների ելքի երկրների։ Ցավոք, Հայաստանը բացառություն չէ։ Առաջնորդվելով կանանց, երեխաների եւ միգրանտների իրավունքների խախտումը կասեցնելու մտահոգությամբ, ՄՄԿ-ի, ԵԱՀԿ-ի եւ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակները հանդես են եկել համատեղ նախաձեռնությամբ՝ ՀՀ կառավարության հետ համագործակցելով վեր հանել մարդկանց անօրինական փոխադրումների ցավոտ հարցը եւ պարզել դրանց պատճառները։

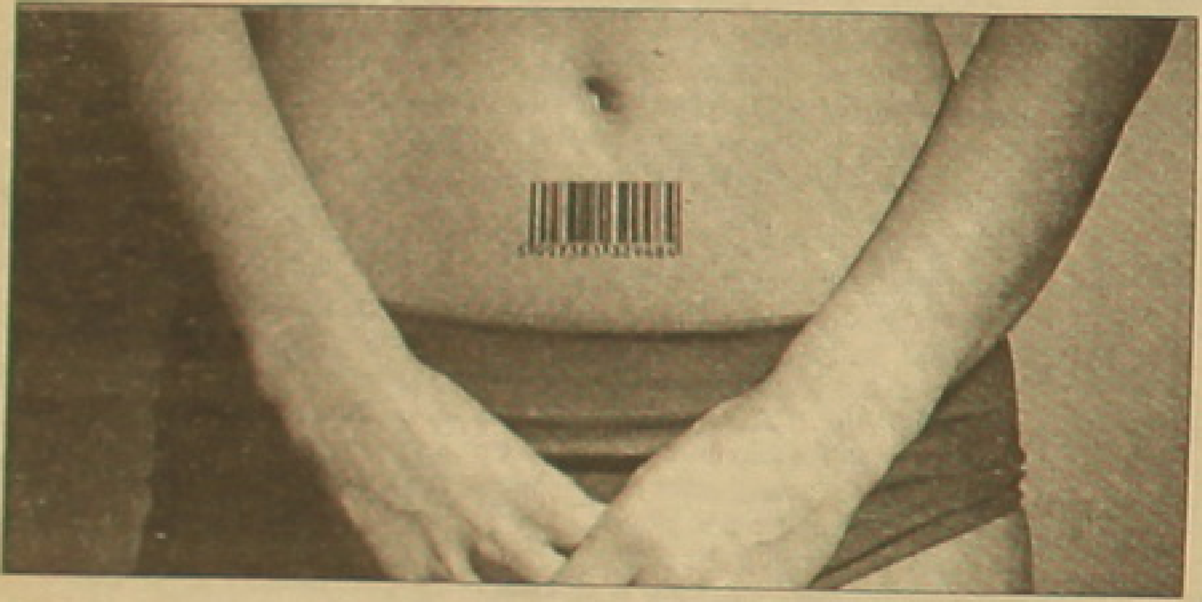

Անկանոն միգրացիայի տեսանկյունից Հայաստանը ելքի, որոշ չափով էլ տարանցիկ երկիր է։ 1991 թ. ի վեր մոտավոր հաշվարկներով Հայաստանից արտագաղթել է 800 հազարից 1 մլն մարդ՝ ինչպես օրինական, այնպես էլ ապօրինի ճանապարհներով։ Հիմնականում դրդող գործոններ են դարձել աղքատության կտրուկ աճը (հատկապես քաղաքային բնակավայրերում), սոցիալական ոլորտի ծախսումների կտրուկ նվազումը, ինչպես նաեւ Խորհրդային Միության փլուզմանը հետեւած ելքի վերահսկման թուլացումը։

Նշեմ մարդկանց անօրինական փոխադրումները սահմանող համակցված բաղադրատարրերը՝ միգրացիա-տեղաշարժ պետական սահմաններով կամ դրանց ներսում, միջնորդներ՝ ներքաշված են գործընթացում հարկադրանքով, խաբեությամբ կամ ապօրինի ձեւերով շահույթ ստանալու նպատակով, տուժածներ-շահագործվողներ, մարդու իրավունքի ոտնահարումներ...

Հետազոտությունների արդյունքում պարզ է դարձել, որ ապօրինաբար փոխադրված անձանց 65 տոկոսը մինչեւ 30 տարեկան է, 2 անչափահաս, 73 տոկոսը՝ զոհ, 28 կանանց մղել են մարմնավաճառության, 10 կանայք մեկնելիս գիտակցել են, որ մեկնում են վճարովի սեռական աշխատանքի, այսուհանդերձ, արտերկրում նրանք հայտնվել են ծանր վիճակում...

Ապօրինի փոխադրումների ենթարկված անձինք, որոնք կախման մեջ են գործակալներից ու գործատուներից, անծանոթ միջավայրում հայտնվում են ծայրահեղ անպաշտպան վիճակում եւ նյութականի կարիք են զգում՝ ջանալով գոյատեւել եւ օգնել հայրենիքում մնացած ընտանիքի անդամներին, ինչպես նաեւ վերադարձնել միջնորդներին վճարվելիք կուտակված պարտքերը։ Դրա արդյունքում հաճախ տուժածները («զոհերը») ստիպված են լինում տաժանակիր աշխատանք կատարել գործարաններում կամ ձկնորսանավերում, ներքաշվել քրեական խմբավորումներում, մուրալ, բռնի «սեռական աշխատանք» կատարել կամ զբաղվել այլ տեսակի հարկադիր աշխատանքով։ Նման իրավիճակում նրանք ոչ միայն տնտեսապես են շահագործվում, այլեւ ոտնահարվում են նրանց հիմնարար իրավունքները։ Մարդիկ անկարող են փախչել պարտային կախվածության, անձնագրերի եւ ճամփորդական փաստաթղթերի առգրավման, պահակների առկայության, բռնության կամ բռնության սպառնալիքների պատճառով։

Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ Հայաստանից մարդկանց ապօրինի փոխադրում են հիմնականում դեպի Արաբական Միացյալ Էմիրություններ՝ սեռական առեւտրի նպատակով, իսկ Թուրքիա, Հունաստան եւ այլ երկրներ ինչպես սեռական առեւտրի, այնպես էլ աշխատանքային շահագործման։

Իսկ ինչպե՞ս են հավաքագրվում ապագա «զոհերը» եւ ո՞ւմ կողմից...

Հետազոտություններն ու մասնավոր դեպքերի վերլուծությունները ցույց են տալիս, որ տրաֆիքինգի հավաքագրումը որոշակի մոդելով է կատարվում։ Շղթայի առաջին օղակը հաճախ հարեւանն է, ընկերը կամ ծանոթը, որ տեղացի հավաքագրողն է։ Նա սերտ կապված է արտերկրում գտնվող գործատուի կամ կավատի հետ կամ էլ հենց ինքն է արտերկրում զբաղվել կամ շարունակում է զբաղվել մարմնավաճառությամբ։

Հաջորդը՝ հատուկ սցենարով գործող միջնորդները, օրինակ, թուրքական տուրիստական ավտոբուսի ղեկավարը, արտասահմանում աշխատանքի տեղավորմամբ զբաղվող անձը, կավատները, որոնք ունեն օտարերկրյա գործընկերներ։ Տրաֆիքինգի ենթարկված կանանց առջեւ կանգնած հիմնախնդիրներն են՝ պարտքը, ունեցվածքի վաճառքը, մեկուսացումը եւ տեղաշարժի սահմանափակումը, ֆինանսական շահագործումը, բռնությունը, կանանց վաճառքը եւ կյանքը վտանգող առողջական խնդիրների մեջ ներքաշվելը։ Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ լավագույն դեպքում կանանց մեծ մասը կարողացել է տնօրինել մարմնավաճառությունից ստացված հասույթի 25 տոկոսը միայն։ Մարմնավաճառության նպատակով կամ օրգանների վաճառքի համար փոխադրվողների շարքում կան անչափահասներ, թափառաշրջիկներ, ծնողազուրկ երեխաներ՝ հավաքագրված փողոցներից, մանկատներից ու գիշերօթիկ դպրոցներից։ Կան նաեւ դեպքեր, երբ Հայաստանից որդեգրված երեխաները տրաֆիքինգի զոհ են դառնում։ Թեեւ օրինական որդեգրման ընթացակարգը բավական խիստ է, սակայն պետական պաշտոնյաների կոռումպացվածությունը համակարգը բացում է չարաշահումների առջեւ։ Երեխաների անօրինական փոխադրումը կատարվում է մանկական մարմնավաճառության, կեղծ ամուսնության, անօրինական որդեգրման եւ աշխատանքի նպատակներով։

Ենթադրվում է, որ աշխարհում մարմնավաճառության, պոռնոգրաֆիայի եւ սեռական այլ նպատակների անօրինական փոխադրումների մեջ 16 տարին չբոլորած մոտ 2 միլիոն երեխա կա։ Դրանց մեծ մասն աղջիկներ են։ ՁԻԱՀ-ով վարակվելու վախը հաճախորդների շրջանում մեծացրել է կույսերի պահանջարկը։ Պարսից ծոցի հարուստ երկրներում մի գիշերվա համար կույսերի մատակարարողներն պատկառելի գումարներ են ստանում։ Առաջին հաճախորդին ընդունելուց հետո, երբ երեխան այլեւս կույս չէ, վարձատրությունը կտրուկ նվազում է։ Սովորաբար երեխան ստանում է մի մասն այն գումարի, որի դիմաց ինքը վաճառվել է։ Սակայն գրեթե բոլոր դեպքերում կավատն այդ գումարն էլ է խլում։

Այսուհանդերձ, թեման կարիք ունի հետագա լուրջ ուսումնասիրության, որտեղ, ի թիվս այլ հարցերի, պարզ դառնա արտերկիր միտված ապօրինի որդեգրումների ծավալը, եւ արդյոք այդ երեւույթն ապօրինի փոխադրման (երեխաների շահագործման) քողարկված ձե՞ւ է, թե՞ «պարզապես» ապօրինի սահմանահատում։

Հավաքագրման օղակներից են նաեւ աշխատանքի տեղավորման գրասենյակները, ճամփորդական գործակալությունները, ամուսնական ծառայություններ առաջարկող ընկերություններն ու ինտերնետային տարբեր սայթերը, որոնք հեշտությամբ խայծ են դառնում անտեղյակների համար։ Իսկ պարային խմբերից ու մանեկեններից ընտրված աղջիկները ամենաթանկ վճարվողներն են տրաֆիքինգում։ Այդ մասին տեղեկացրեց կավատ մի կին, որն ամեն թռիչքին 5 կին է ուղարկել Դուբայ։ Նրա անունը չենք նշում, բայց նա ոստիկանության հսկողության տակ է եւ, ըստ իրեն, այլեւս չի զբաղվում այդ գործով (իր պատիժը կրելուց հետո)։ Մեր անկեղծ զրույցի ընթացքում Ա.-ն նկարագրում էր, որ Դուբայում գործում է, այսպես կոչված, «կոնվեյերի» սիստեմը։ Մինչեւ նոր հավաքագրված խումբը չի հասնում տեղ ու անցնում հատուկ «մշակման», նախորդներից արդեն ոչ պիտանիներին՝ մեծ գումարային պարտքեր շալակած, կամ վաճառում են այլ կավատների, կամ անձնագրերը տալով՝ թողնում ճակատագրի հույսին, օտար երկրում առանց օթեւանի... Ըստ նրա, ապօրինի փոխադրումների համար միշտ չէ, որ ընտրվում է ամենակարճ երթուղին։ Ի պատասխան օրենսդրական եւ օրենքի կիրարկման միջոցառումների՝ ապօրինի փոխադրումների, մեթոդների փոփոխումն անչափ կարեւոր է տրաֆիքինգով զբաղվող կազմակերպությունների կենսունակությունը պահելու համար։ Այդ կազմակերպությունները հաճախ շեղվում են բուն ուղուց՝ մի քանի տարանցիկ երկրներով անցնելով, օգտվելով սահմանային հսկողության բացերից, կաշառելով մաքսավորներին, հեշտացնում են սահմանահատումը։

Տեղաշարժը հսկելու գործում կավատին հաճախ օգնում են հյուրանոցների աշխատողները եւ ապօրինի փոխադրումների ենթարկված այլ կանայք։ Տրաֆիքինգը հայտնի է որպես լավ կազմակերպված հանցավոր գործունեություն, որից շահույթ են ստանում նրանք, ովքեր մասնակցում են կանանց շահագործմանը։ Սովորական բան է նաեւ տուժածների շրջանում դավաճանությունն ու միմյանցից տեղեկություններ կորզելը։ Իսկ մահափորձերը, փախուստը կամ դրամի մի մասը թաքցնելը պատժվում են խստորեն՝ ծեծ, կտտանք, անարգանք, սով եւ այլն։ Ինչպես կազմակերպված հանցավոր կամ մաֆիոզ խմբավորումներում, տրաֆիքինգի ցանցը նույնպես մի ընտանիք է, որի անդամներից յուրաքանչյուրը վախենում է սեփական կաշվի համար եւ ակամա ստեղծվում է կասկածի ու կավատին ենթարկվելու մթնոլորտ։

2000 թ. նոյեմբերի 15-ին ավելի քան 80 պետությունների ղեկավարներ Պալերմոյում ստորագրեցին արձանագրություններ՝ ընդդեմ մարդկանց, հատկապես կանանց եւ երեխաների տրաֆիքինգի եւ միգրանտների մաքսանենգության։ Հայաստանը Պալերմոյի արձանագրություններն ընդունել է որպես իր ստորագրած ՄԱԿ-ի միջազգային հանցագործության դեմ կոնվենցիաների հավելված։ Սա նշանակում է, որ բոլոր հնարավոր արգելող ու կանխող փաստաթղթերն ընդունվել են, մնում է պետությունը դրանք իրականացնի։

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՆՈՐ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բարդ նախադասության ուսուցման մեթոդիկան

Լեզվաբանության ամեն մի բնագավառ ունի իր հետ կապված բազմաբնույթ տեսական խնդիրներ, դրանք ժամանակ առ ժամանակ մեկնաբանվում են տարբեր գիտնականների կողմից։ Սեզանում կա մի բնագավառ, ում առավել հրատապ է, այդ բնագավառն է գիտաճյուղերի ուսուցման մեթոդիկան։ Եթե մանկավարժությունն ընդհանրապես կարգավորում է մարդու վարքագիծը՝ ջանալով դարձնել հնարավորին չափ օրինակելի, ապա որեւէ առարկայի ուսուցման մեթոդիկան սովորեցնում է, թե ինչ ձեւով ճիշտ կլինի աշակերտի, ուսանողի կամ տվյալ գիտաճյուղը յուրացնել ցանկացողի համար ամբարել համապատասխան գիտելիքները։ Ահա այդօրինակ նպատակի է ծառայում երկարամյա հետազոտող ու մանկավարժ, բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Զավեն Ալեխանյանի «Բարդ նախադասությունը ժամանակակից հայերենում» դասագրքային արժեք ունեցող մենագրությունը, որը լույս է տեսել հենց վերջերս։ Գրքի վերջում զետեղված են այն հեղինակների ու գրքերի անունները, որոնք այս կամ այն չափով առնչվել են քննվող խնդրին։ Դրանց մեջ կան ամենատարբեր սերնդի հետազոտողներ անվանիներից, հայտնի նվիրյալներից սկսած մինչեւ վերջին երիտասարդ հետազոտողները՝ Մանուկ Աբեղյան, Սերգեյ Աբրահամյան, Գուրգեն Սեւակ, Վարագ Առաքելյան, Խաչիկ Բադիկյան, Յուրի Ավետիսյան եւ ուրիշներ։ Գրքում բերված օրինակները քաղված են 19-րդ դարի երկրորդ կեսի եւ 20-րդ դարի հայ գրողների երկերից։

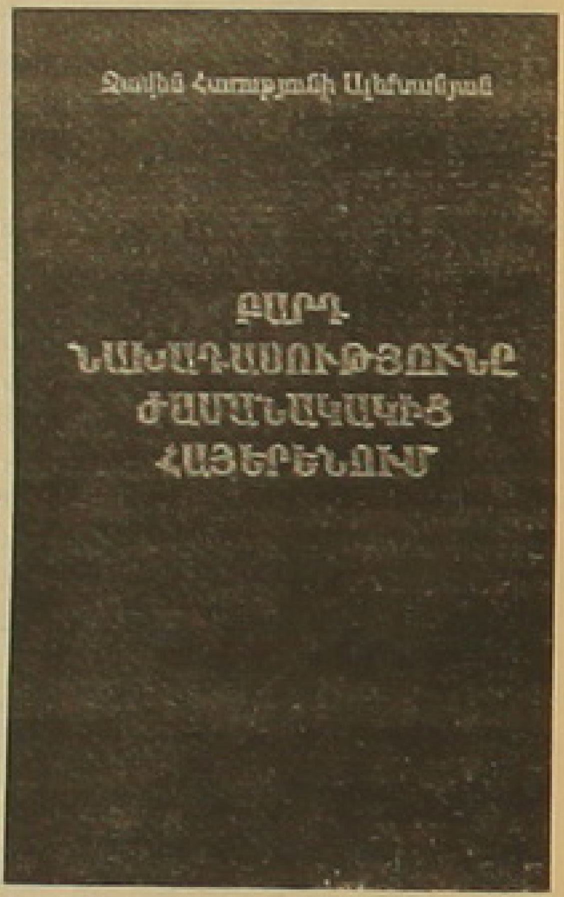

Զավեն Ալեխանյանի մենագրություն-դասագրքի ընթերցումը բերում է այն համոզման, որ հեղինակի մտապետարանում գիրքն արարվել է երկար ժամանակահատվածի մեջ։

Զավեն Ալեխանյանի գիրքն առաջին հերթին նախատեսված է հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա առարկան ուսուցանողների համար, որովհետեւ նրա ճիշտ ընկալումն անպայմանորեն ենթադրում է բանասիրական բարձրագույն կրթություն ունենալը, ավելին՝ այդ կրթության մեջ գիտական աստիճանի հասած լինելը։ Գրքի բովանդակությունը շարադրված է հստակորեն՝ նախ առարկայի մեթոդական ցուցումներն են եւ ապա ծավալուն ձեւով նոր մեթոդաբանական սեփական տեսակետը բարդ նախադասության ուսուցումը կատարյալ տեսնելու համար։

Մենագրություն-դասագրքի մեջ կան նաեւ գործնական աշխատանքի նմուշներ, սխեմաներ, աղյուսակներ, իսկ գրքի վերջում զետեղված «Հավելվածի» 12 սխեմաները դիդակտիկ-ուսուցողական ձեւով ամրացնում են մինչ այդ այնքան մանրակրկիտ ու հատիկ-հատիկ օրինակներով բացատրվածը։

Բոլոր նրանց համար, ովքեր գիտականորեն առնչվել են լեզվաբանությանը, պարզ է, թե որքան նրբություններ կան բարդ ստորադասական նախադասության մեջ երկրորդական նախադասության բնույթը որոշելիս։ Բացի այդ, այդ բնույթը դպրոցում անցնում են խիստ սահմանափակ ձեւով։ Սակայն այդ ոչ խորացված ընկալումն էլ ունի բավականին բարդություններ, հատկապես երբ աշակերտին պետք է բացատրվեն ենթակա, ստորոգելիական վերադիր երկրորդական նախադասությունները։ Առավել դժվարին է բազմաբարդ նախադասության ուսուցումը, նրա տարատեսակների ընկալումը։ Ի դեպ, այս կատեգորիաները հեշտ չեն նաեւ բանասիրական ֆակուլտետներում սովորող ուսանողների համար, որոնք պետք է տարբերակեն ենթակա երկրորդական նախադասությունները պայմանի, ժամանակի, չափ ու քանակի, ձեւի, որակական հատկանիշի երանգներով։ Ահա այս բարդ ընկալման բանալիները տրված են Զավեն Ալեխանյանի հետազոտության մեջ, եւ նույն կերպ առանձնացված ուղիղ խնդիր անուղղակի խնդիր երկրորդական նախադասությունների տարատեսակները։ Բոլոր այս բացատրություններին հետեւում են համապատասխան սեմինար, գործնական պարապմունքները։ Տրվում են նաեւ լաբորատոր աշխատանքներ կատարելու առաջադրանքներ։ Օրինակ՝ «Պարզել ենթակա, որոշիչ, հատկացուցիչ, բացահայտիչ երկրորդական նախադասությունների կիրառության համեմատական հաճախականությունը Նար-Դոսի «Մեր թաղը» նովելաշարում»։

Զավեն Ալեխանյանի «Բարդ նախադասությունը ժամանակակից հայերենում» հետազոտությունը խիստ պիտանի ձեռնարկ է բանասիրական ֆակուլտետների դասախոսների, ուսանողների եւ դպրոցների հայոց լեզվի ուսուցիչների, ինչպես նաեւ հայ գրողների համար։

ԱՆԻՏԱ ԴՈՒՄԽԱՆՅԱՆ
Խ. Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ հայ գրականության եւ նրա դասավանդման մեթոդիկայի ամբիոնի վարիչ, բանաս. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր

Դոլարի հետագա անկումը ձեռնտու չէ Եվրամիությանը

Ամերիկյան արժույթի ներկայիս անկման պայմաններում արեւմտյան մի շարք խոշոր ներդրողներ, այդ թվում միլիարդատերեր Ջորջ Սորոսը եւ Ուորեն Բաֆեթը, որոշել են լքել համաշխարհային արժութային շուկայի դոլարային հատվածը: Հինգշաբթի կեսօրին եվրոպայում եվրոյի նկատմամբ դոլարի փոխարժեքը հասավ իր պատմական ամենացածր կետին. մեկ եվրոյի դիմաց սակարաններում տալիս էին 1,2423 դոլար:

Նման իրավիճակը մեծ տագնապ է առաջացնում աշխարհի ֆինանսական շուկաներում եւ կարող է ամերիկյան արժույթի հետագա անկման պատճառ դառնալ, կարծում են մի շարք փորձագետներ: «Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ դա կարող է բացասաբար անդրադառնալ Եվրամիության երկրների տնտեսության վրա եւ կասեցնել տնտեսական աճը: Բանն այն է, որ դոլարի ներկայիս անկման հետեւանքով եվրոն մոտենում է արժութային միջանցքի այն կրիտիկական մակարդակին, որի հիման վրա Եվրամիության շատ երկրների կառավարություններ հաշվարկել են 2004 թ. իրենց պետական բյուջեները:

Այսպես, Ֆրանսիայի համար այդ սահմանագիծը կազմում է մեկ եվրոյի դիմաց 1,25 դոլար: Տվյալ ցուցանիշի գերազանցման դեպքում եվրոյի գոտու պետությունների բյուջեները կհայտնվեն համակարգային լուրջ ճգնաժամի պայմաններում: Դա էլ իր հերթին կարող է ազդել համաշխարհային ֆինանսական շուկայի վիճակի վրա:

Ներկայումս տարբեր կանխատեսումներ են արվում: Բայց նկատի ունենալով 2004 թ. ԱՄՆ տնտեսության մեջ սպասվող դրական տեղաշարժերը, առավել հավաստի է թվում ՌԴ տնտեսական զարգացման եւ առեւտրի փոխնախարար Արկադի Դվորկովիչի կանխատեսումը, ըստ որի 2004 թ. առաջին եռամսյակում դոլարի դիրքերն ամրապնդվելու են: «Էխո Մոսկվի» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում նա ասել է, որ 2003 թ. 3-րդ եռամսյակից ԱՄՆ տնտեսությունն ի հայտ է բերել աճի միտումներ, որոնք այժմ շարունակվում են: «Արդեն եկող տարվա առաջին եռամսյակի վերջերից իրավիճակը կփոխվի, Ամերիկայում տոկոսադրույքները կսկսեն աճել, նավթի գները փոքր-ինչ կիջնեն, եւ դոլարն աստիճանաբար կամրապնդվի», հայտարարել է Դվորկովիչը:

Ի դեպ, «Conference Board» խոշոր հետազոտական կազմակերպության տվյալներով, 2004 թ. ԱՄՆ-ում ներքին համախառն արդյունքի իրական աճը կազմելու է 5,7 տոկոս, սպառողական ակտիվության աճը՝ 4,7 տոկոս, ստեղծվելու է մեկ միլիոնից ավելի նոր աշխատատեղ: Կանխատեսումը հիմնված է հիմնական տնտեսական ցուցանիշների, մասնավորապես սպառողների վստահության դասիչի վրա:

Դ. Ք.

ԻՐԱՔՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐ

Ռուսաստանը պատրաստ է քննարկել Իրաքի պարտքերի հարցը

ԱՄՆ նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ, նախկին պետքարտուղար Ջեյմս Բեյքերը Մոսկվայում հինգշաբթի օրը հանդիպում է ունեցել ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ: ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, բանակցությունների ընթացքում ռուսական կողմը պատրաստակամություն է հայտնել բանակցելու Իրաքի պարտքերի կարգավորման շուրջը:

ՌԴ նախագահի մամլո ծառայությունում լրագրողներին հայտնել են, որ «Փարիզյան ակումբի» շրջանակներում ամենամոտ ժամանակներս կարող են բանակցություններ սկսվել Իրաքի պարտքային բեռի թեթեւացման նպատակով: Մամլո ծառայությունում ընդգծվել է, որ բանակցություններում Ռուսաստանի դիրքը պայմանավորված կլինի Իրաքում ՌԴ-ի եւ ռուսաստանյան ընկերությունների տնտեսական շահերով:

Բեյքերի հետ հանդիպմանը մասնակցած ՌԴ ֆինանսների նախարար Ալեքսեյ Կուդրինը պարզաբանել է, որ «Փարիզյան ակումբի» պայմանները նախատեսում են ՄԱԿ-ի հատուկ ծրագրի ընդունում, որը կպարունակեր Իրաքի տնտեսության վերականգնմանն ուղղված առաջնահերթ միջոցառումներ:

Մոսկվա ժամանելուց առաջ Բեյքերը Լոնդոնում բանակցել էր Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերի հետ: Ավելի վաղ նա հանդիպումներ էր ունեցել Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի, Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերի եւ Իտալիայի վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի հետ, որոնք համաձայնել էին մասնակից դառնալ Իրաքի պարտքերի կրճատումներին:

Պենտագոնն Իրաք կուղարկի եւս 2000 զինծառայողների

ԱՄՆ ռազմական գերատեսչությունը որոշել է Իրաք ուղարկել հավելյալ 2000 զինվորների եւ երկարաձգել այնտեղ գտնվող 3500-ի գործուղման ժամկետները: Պաշտոնապես դա բացատրվում է Իրաքում ամերիկացիների մարտունակությունը պահպանելու անհրաժեշտությամբ:

BBC-ն հաղորդում է, որ 2004 թ. սկզբից ԱՄՆ-ը բարձացնելու է Իրաքում տեղաբաշխված իր 123 հազարանոց զորքի կազմը: Հունվարին 4 ամսով Իրաք մեկնող 2000 զինծառայողները 82-րդ օդադեսանտային դիվիզիայի մարտիկներ են, վերջերս կես տարի անցկացրել են Աֆղանստանում: Նույն դիվիզիայի 3-րդ բրիգադի մարտիկները 2004 թ. պետք է տուն վերադառնային, բայց Պենտագոնը որոշել է նրանց Իրաքում պահել մինչեւ ապրիլ:

Դատարանն ԱՄՆ իշխանություններին պարտավորեցրել է փաստաբան տրամադրել Գուանտանամոյի կալանավորներին

ԱՄՆ գանգատարկման դաշնային դատարանը երկրի իշխանություններին պարտավորեցրել է փաստաբաններ տրամադրել Գուանտանամոյի ռազմակայանում պահվող կալանավորներին եւ նրանց հետ վարվել արդարադատության նորմերին համապատասխան: Սան Ֆրանցիսկոյում գործող այդ դատարանի բնորոշմամբ, ձերբակալվածներին անժամկետ կալանքի տակ պահելով՝ Ջորջ Բուշի վարչակազմը արատավորում է ամերիկյան իդեալները:

Սպիտակ տունը մինչեւ վերջերս պնդում էր, որ Գուանտանամոյում պահվող 660 կալանավորները գերի են ընկել եւ պահվում են արտասահմանում, ուստի նրանց կարելի է անվերջ պահել առանց դատելու եւ մեղադրանք ներկայացնելու:

Դատավոր Սթիվեն Ռեյնհարդը Աոսնջելեսի՞ տ

Դատավոր Սթիվեն Ռեյնհարդը Լոս Անջելես թայմս թերթի թղթակցին հայտարարել է, որ նույնիսկ մեծ լարվածության պայմաններում դատական իշխանությունը պարտավոր է պաշտպանել սահմանադրական արժեքները եւ գործադիր իշխանությանը թույլ չտալ ոտնահարել քաղաքացիների եւ օտարերկրացիների իրավունքները:

Հուսեյնին հանել են Մուհամմեդի ժառանգների ցանկից

Իրաքում Մուհամմեդ մարգարեի շառավիղների տոհմածառի ստեղծման աշխատանքներով զբաղվող Աշրաֆների խորհուրդը նախկին նախագահ Սադդամ Հուսեյնի անունը հանել է Մուհամմեդի ժառանգների ցանկից: Խորհրդի ղեկավար Ալ Շերիֆ Նաջեհ Մուհամմեդ Հասան ալ Ֆահամ ալ Աարաջին հայտարարել է, թե Հուսեյնը դիմել է զեղծարարության:

Ալ Աարաջին Ֆրանսպրեսի թղթակցին ասել է, որ Սադդամ Հուսեյնը ծագումնաբանության մասնագետներին սպառնում էր փոփոխել իր տոհմի տարեգրությունը, որպեսզի ինքը համարվի Մուհամմեդ մարգարեի ժառանգներից մեկը: Խորհրդի ղեկավարի խոսքերով, որոշման մասին ծանուցվելու է փորձագետներին:

Մինչեւ վերջերս ընդունված էր կարծել, թե Սադդամ Հուսեյնը Մուհամմեդի փեսա իմամ Ալի բին Աբի Թալեբի որդիներ Հասանի եւ Հուսեյնի ժառանգն է: Ֆրանսպրեսը ընդգծում է, որ Սադդամ Հուսեյնի ազնվազարմ ծագումը վիճարկող որոշումն ընդունվել է նրա ձերբակալումից ընդամենը 3 օր հետո:

Առաջին անգամ 830 թ. կազմավորված Աշրաֆների խորհուրդը չէր գործում Հուսեյնի կառավարման տարիներին եւ վերականգնվեց նրա վարչակարգի անկումից հետո՝ 2003 թ. ապրիլի 9-ին: Հուսեյնի օրոք խորհրդի անդամները մասնակցում էին Իրաքի ավագների մյուս խորհուրդների աշխատանքներին:

Իսրայելը դառնում է ռուսական նավթի տարանցիկ երկիր

*Թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածի հեղինակ, էներգիայի օգտագործման անվտանգության մասնագետ դոկտ. Արիել Քոհենը «Հերիթիջ ֆաունդեյշն» հաստատությունում ռուսական եւ եվրասիական ուսումնասիրությունների բաժնում հետազոտական աշխատանքներ է իրականացնում: Հոդվածը հրատարակվել է «**Central Asia-Caucasus Analyst**» պարբերականի դեկտեմբերի 3-ի համարում:*

Ռուսաստանն ու Իսրայելը պաշտոնապես համաձայնել են սեւծովյան ռուսական նավթի պաշարներից նավթ հասցնել ասիական շուկաներն իսրայելական Էյլաթ-Աշկելոն խողովակաշարի միջոցով: Վերջինս հնարավորություն ունի մեծապես կրճատելու Միջերկրականից արեւելք նավթի արտահանման ժամանակը: Վերոհիշյալ զարգացումը նոր մակարդակի է հասցնում Ռուսաստանի եւ Իսրայելի համագործակցությունը մասնավորապես էներգիայի օգտագործման բնագավառում, եւ ազդարարում է hրեական պետության դերը ռուսական եւ եվրասիական նավթատար խողովակաշարերի քաղաքականության մեջ:

Հետադարձ հայացք: Ռուսաստանում նոյեմբերի 3-5-ը տեղի ունեցած գագաթաժողովի օրերին Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնն ու Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը ստորագրեցին պատմական մի համաձայնագիր, որով Իսրայելը դառնում էր միջինարեւելյան առաջին տարանցիկ երկիրը ռուսական նավթի համար: Աքաբայի ծոցում գտնվող կարմրածովյան Էյլաթ նավահանգստից Աշկելոն ձգվող 254 կմ երկարությամբ նավթատարը կառուցվել է 1960-ականներին՝ իրանյան նավթը եվրոպական եւ ամերիկյան շուկաներ հասցնելու նպատակով: Դրա ուղղությունը հետեւապես հարավից հյուսիս էր: 1979-ին շահի վարչակարգի տապալումից հետո նավթատարն օգտագործվում էր Արու Ռուդեյսից փոքր քանակությամբ եգիպտական նավթ Իսրայել տեղափոխելու նպատակով: Աշկելոն ընկերության ընդհանուր տնօրեն Էմանուել Սակալի համաձայն, Իսրայելը վերջին երկու տարիների ընթացքում բարեփոխումներ է իրականացրել խողովակաշարի շահագործման ասպարեզում, որով ներկայումս հնարավոր է հակառակ ուղղությամբ, ռուսական եւ եվրասիական նավթ փոխադրել դեպի հետզհետե զարգացող ասիական շուկաներ:

Մյուս կողմից՝ Ռուսաստանը ենթակառուցվածքային կարեւոր խնդիրներ լուծելու մեծ դժվարությունների առաջ էր կանգնած: Էներգետիկայի բնագավառի ռուս մասնագետները գիտակցում էին, որ Սիբիրից Չինաստան եւ դեպի խաղաղօվկիանոսյան Նախոդկա նավահանգիստ ձգվող խողովակաշարի շինարարության ծրագրերը գրեթե անիրականանալի են, որովհետեւ երկար ժամանակ եւ միլիարդավոր դոլարներ կպահանջվեն:

Միայն այն բանից հետո, երբ այս տարվա գարնանն ու ամռանը «Յուկոս» նավթի ընկերությունը բախվեց Կրեմլի հետ, ռուսական կառավարությունը որոշեց հետամուտ չլինել «Յուկոսի» նախասիրած, դեպի Հյուսիսային Չինաստանի Դայկինգ քաղաքի ձգվող նավթատարի շինարարությանը: Փոխարենը Մոսկվան գերադասեց առավել ծախսատար՝ դեպի Նախոդկա երկարող նավթատարի շինարարության ծրագիրը որդեգրել, քանի որ դրանով նավթ կարելի կլիներ հասցնել ոչ միայն Չինաստան, այլեւ Ճապոնիա, Կորեա եւ Մ. Նահանգների արեւմտյան ափի նահանգները:

Ենթատեքստ: Քանի որ տնտեսական դանդաղ աճի պատճառով նվազած է ռուսական նավթի եվրոպա արտահանման քանակը, ռուսական ընկերությունները այլընտրանքային ելք են որոնում Չինաստանում եւ Հնդկաստանում: Խոշորագույն «ԼՈՒԿօյլն» ու կառավարության հսկողության տակ գտնվող «Ռոսնեֆթը» Իսրայելի օժանդակությամբ նավթն այդ տարածքները հասցնելու գլխավոր թեկնածուներն են, քանի որ սեւծովյան նավթակուտերի եւ խողովակաշարերի հսկողությունն իրենց ձեռքերում է: Նովոռոսիյսկի եւ Տուապսեի նավահանգիստներից ռուսական տանկերն անցնելու են Բոսֆորի նեղուցով եւ բեռնաթափելու են Աշկելոնի նավահանգստում, որտեղից էլ նավթն արտամղվելու է Նեգեւ անապատի միջով դեպի Էյլաթ:

Ամենակարեւորն այս գործարքում ժամանակի եւ արժեքի զգալի խնայողությունն է: Մեծ տանկերները (300 հազար տոննա տարողությամբ) 30-35 օրից են կտրում Միջերկրական-Չինաստան տարածքը, մինչդեռ Էյլաթից Շանհայ կպահանջվի ընդամենը 10-14 օր: Երկրորդ՝ Իսրայելի նավահանգիստներն ավելի մեծ տանկերների կարող են սպասարկել, քան Սուեզի ջրանցքը: Եվ երրորդ՝ արժեքը իսրայելական նավթամուղի դեպքում բարելը 40 դոլար է, իսկ եգիպտականի դեպքում՝ շատ ավելի բարձր:

Նավթատար խողովակաշարերը, սակայն, ահաբեկչական գործողությունների թիրախ են: Իսրայելցիները նույնպես մտահոգված են «Ալ Ղաիդայի», «Համասի» եւ «Իսլամական ջիհադի» գործողությունների սպառնալիքներով: Բայց ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ «Համասն» ու «Ջիհադն» առավել մարդաշատ թիրախներ են հարվածում՝ ավտոբուսներ, ռեստորաններ եւ այլն, եւ հազվադեպ են վնասում իսրայելական ենթակառույցները: «Ալ Ղաիդան» ընդհանրապես կարծես ուշադրություն չի դարձնում Իսրայելի վրա: Հանգստացնող է նաեւ այն, որ նավթը վառվում է, բայց չի պայթում, եւ խողովակաշարերն էլ համեմատաբար հեշտությամբ կարելի է վերանորոգել:

Այս նկատառումներով իսրայելական նավթամուղը՝ իր օրական 1,1 մլն բարել տարողությամբ մեծապես հրապուրիչ է դեպի ասիական շուկաներն արտահանվող ռուսական եւ եվրասիական նավթի համար: Դա նպատակահարմար է լինելու նաեւ հետագայում ղազախական եւ ադրբեջանական նավթի համար՝ մանավանդ որ հնարավորությունները կարելի է մեծացնել մինչեւ օրական 1,6 մլն բարել հավելյալ պոմպակայաններ տեղադրելու միջոցով:

Իսրայելը հրաշալի հարաբերություններ ունի Ադրբեջանի նորընտիր նախագահ Իլհամ Ալիեւի կառավարության եւ Վրաստանի հետ, այնպես որ արաբական երկրների քաղաքական ճնշումները չեն կարող նսեմացնել նրա դերակատարությունը նավթի ասպարեզում: Չնայած տնտեսական շահույթը բավականին համեստ է (տարեկան մոտ 140 մլն դոլար), այլ լրացուցիչ օգուտները (բեռնափոխադրումների ծավալի աճ, նավթաքիմիական արդյունաբերության պաշարների մատակարարում, իսրայելցիների ծառայությունների ապահովում) կարող են փոխհատուցել ծրագրի իրականացումը դարձնելով շահութաբեր եւ կենսունակ:

Եզրակացություն: Իսրայելը մեծացնելու է իր ներկայությունը կասպիական, հետեւաբար նաեւ կովկասյան տարածաշրջանում եւ ռուսական էներգիայի քաղաքականության բնագավառում: Հնարավոր է, որ (ինչպես անցյալում) միջնորդի դեր կատարի Մոսկվայի եւ Վաշինգտոնի միջեւ հակամարտությունների պարագայում: Արիել Շարոնն ու «Իսրայելը մեր տունն է» կուսակցության առաջնորդ Լիբերմանը հասկապես շահագրգռված են ծրագրի իրականացմամբ: Շարոնը կարողանում է հավասարակշռել Ռուսաստանի արտաքին՝ հատկապես արաբական աշխարհին ուղղված քաղաքականությունը:

Էյլաթ-Աշկելոն նավթատարի իրագործումը նաեւ մեծացնում է Իսրայելի դերակատարությունը միջինարեւելյան տարածաշրջանում:

Կինո

IN MEMORIAM

IV- VIII. 2003

Կատրին Դընյովը Բունյուելի «Ցերեկային գեղեցկուհին» ֆիլմում

Ռոմի Շնայդերը եւ Ալեն Դելոնը Ժակ Դերեի «Լողավազան» ֆիլմում

Քեթրին Հեփբըրն

ԼԵՍԼԻ ՉՈՒՆ
01.04.2004

Ապրիլի առաջին օրը, վաղ երեկոյան Լեսլի Չունը ինքնասպան եղավ՝ ցած նետվելով Հոնկոնգի կենտրոնում գտնվող «Մանդարին Օրենթալ» հյուրանոցի 24-րդ հարկից: Նախամահու գրության մեջ նա պատճառ էր բանել իրեն տանջող վհատությունը: Լրագրողները, իրենց հերթին, դրա պատճառը համարեցին գժտությունը 18 տարվա ընկերոջ հետ, քանի որ հանգուցյալը ավանդական սեռական կողմնորոշում չուներ: Ինչեւէ, Լեսլի Չունը անուն առ անուն շնորհակալություն էր հայտնել բոլոր այն մարդկանց, ովքեր օգնել են իրեն ապրել, թեեւ մահվան ժամին մեն-մենակ էր: Նա ապրեց 46 տարի: Դեռ 80-ականների սկզբից հայտնի երգիչ էր, որի համերգները հազարավոր երկրպագուներ էին հավաքում մարզադաշտերում: Նույնքան հաջողակ էր եւ կինոյում՝ նկարահանվելով համաշխարհային համբավի հասած չին ռեժիսորների՝ Ջոն Վուի, Վոնգ Կար-վայի, Չեն Կայգեի ֆիլմերում:

ԺԱՆ ԻՎ ԷՍԿՈՖՅԵ
01.04.2003

Լիոնում ծնված այս ֆրանսիացին հավաստացնում էր, թե 7 տարեկանում արդեն գիտեր, որ օպերատոր է դառնալու: Նրա վերջին աշխատանքը Վոնգ Կար-վայի «2046»-ն է, իսկ նախորդը՝ Ռոբերտ Բենթոնի «Արատավորված պատիվը»՝ Էնթոնի Հոփքինսի եւ Նիկոլ Քիդմանի մասնակցությամբ, միջազգային արձագանքության է եղել: Լեոս Կարաքսի «Վատ արյուն» ֆիլմից հետո, որի համար Էսկոֆյեն ներկայացվեց «Սեզար» մրցանակի, նա գիշերվա մթնոլորտը լավագույնս պատկերող օպերատորի անուն էր հանել: «Սիրում եմ գիշերային քաղաքը նկարել: Դա գեղանկարչության նման է», ասում էր Էսկոֆյեն: Նա հավիտենական գիշերվա գիրկն ուղեւորվեց 52 տարեկանում, սրտի անբավարարությունից:

ԷՄԻԼ ԼՈՏՅԱՆՈՒ
18.04.2003

Մոլդովական կինոյի ամենանշանավոր ռեժիսորն իր ճանաչման համար պարտական է «Լաուտարներ», «Թափառախումբը հեռանում է երկինք», «Իմ սիրելի, քնքուշ գազան» նկարահան ֆիլմերին, որոնք, իջնելով կինոէկրանից, հիմնավորապես հաստատվել են հեռուստաէկրանին: Այնպես որ, իրավացի էր Լոտյանուն՝ պնդելով, թե այն ամենը, ինչ արել է, մարդկանց ունեցվածքն է դարձել, ուստի 66-ամյա կյանքի վերջին շրջանում, խորհրդային տարիներին անուն հանած շատ ռեժիսորների պես, ապրում էր իր հուշերի երկրում:

ՈՒԵՆԴԻ ՀԻԼԵՐ
14.05.2003

Լեդի Ուենդի Մարգարետ Հիլերը, որին ազնվականուհու տիտղոս էր շնորհվել դերասանական վաստակի համար, Բեռնարդ Շոուի սիրած դերասանուհիներից էր: Հենց մեծ դրամատուրգն էր նրան ընտրել իր «Պիգմալիոն» պիեսում խաղալու, որը 1937-ին էկրանավորվեց: Հետագա տասնամյակներում Հիլերը հանդես եկավ ավելի քան 40 ֆիլմում, իսկ վերջին տարիներին նկարահանվում էր հեռուստատեսության համար: Նա Շոուի նման երկարակյաց էր. Շոուն վախճանվեց 94 տարեկանում, լեդի Ուենդին՝ 90:

ԺԱՆ ՅԱՆ
23.05.2003

Դերասան, ռեժիսոր, սցենարիստ եւ կոմպոզիտոր Ժան Յանի մասնակցությամբ ստեղծված ֆիլմերի քանակն անցնում է 100-ից: Սա շատ տպավորիչ թիվ է մի մարդու համար, որի մասին խոսելիս բոլորը շեշտում էին ամբարիշտ բնավորությունը: 1972-ին նա չներկայացավ Կաննի փառատոնում Մորիս Պիալայի «Մենք միասին կծերանանք» ֆիլմի դերակատարման համար իրեն շնորհված մրցանակն ստանալու, քանի որ վիճել էր նույնքան ամբարիշտ ռեժիսորի հետ: Բայց Յանը, ականատեսների վկայությամբ, աշխատեց մինչեւ կյանքի վերջին օրը, երբ սրտի նոպայից մահացավ իր 70-ամյակի շեմին:

ԵՎԳԵՆԻ ՄԱՏՎԵԵՎ
02.06.2003

«Սիրել ռուսական ձեւով». այսպես է կոչվում նրա կինոեռերգությունը, որ խորհրդային Ռուսաստանում ժողովրդական հիթի վերածվեց, թեեւ այն տարիներին նման բնորոշումները հարգի չէին: «Ռուսական ճակատագիր». այսպես է նա վերնագրել իր հուշերի գիրքը: Մատվեեւը, որ Դովժենկոյի աշակերտն է եղել, 50-ականներից ի վեր՝ խաղացել ավելի քան չորս տասնյակ ֆիլմերում ու սեփական ֆիլմերը նկարահանել, ռուսական ոգու ջատագովն էր: «Կարիք չկա նմանակել Ամերիկային: Մենք երբեք Ամերիկա չենք դառնա», համոզված էր նա:

ԳՐԵԳՈՐԻ ՓԵՔ
12.06.2003

Դասական Հոլիվուդի ամենավայելչատես աստղերից մեկին մենք արդեն անդրադարձել ենք նրա մահվան առիթով, որ վրա հասավ 87 տարեկանում («Ազգ», թիվ 117, 21 հունիսի 2003):

ՔԵԹՐԻՆ ՀԵՓԲԸՐՆ
29.06.2003

Միայն այս տարի Մերիլ Սթրիփին հաջողվեց, 12-րդ անգամ ներկայացվելով «Օսկարի», կրկնել Քեթրին Հեփբըրնի ռեկորդը, բայց դեռ ոչ ոքի չի հաջողվել հավասարվելու նրան՝ արժանանալով 4 «Օսկարի»: Հոլիվուդի թագուհին, որը սերում էր Անգլիայի թագավոր Հովհան Անհողի զարմից (նրա պապերից ոմն մեկը իր մեկի առավիրդն էր) երկար կյանք էր վիճակված՝ 97 տարի: Հեփբըրնի շլացուցիչ աստղային ուղին ավարտվեց Քոնեքթիքութի հեռավոր առանձնատանը, Փարքինսոնի հիվանդությամբ: Ասենք, նա բարձր կարծիք չուներ ոչ իր տաղանդի, ոչ էլ փառքի մասին. «Դերասանական խաղը բոլոր ծիրքերի մեջ վերջինն է: Կյանքը. ահա թե ինչն է կարեւոր: Ծնունդը: Սերը: Ցավը: Եվ ապա՝ մահը: Իսկ խաղը կրեմով տորթի պատասում է միայն»:

ՄԱՐԻ ՏՐԵՆՏԻՆՅԱՆ
01.07.2003

Ֆրանսիացի նշանավոր դերասան Ժան-Լուի Տրենտինյանի դուստրը՝ Մարին, Վիլնյուսում մասնակից էր մոր՝ Նադին Տրենտինյանի «Կոլետ» ֆիլմի նկարահանումներին, երբ Լիտվայի մայրաքաղաքի հյուրանոցներից մեկում նրան գտան մահու չափ ծեծված, ուղեղի վնասվածքների հետեւանքով անգիտակից վիճակում: 41-ամյա Մարին, որ հայտնի դերասանուհի էր եւ չորս որդու մայր, մահացավ՝ այդպես էլ ուշքի չգալով: Թեեւ նրա ընկերը՝ «Noir Desir» ռոք խմբի երաժիշտ Բերտրան Կանտան, ժխտում էր իր մեղքը, բայց բարբարոսական այդ սպանությունը հենց նրա ձեռքի գործն էր: Ճակատագրի կամքով, Տրենտինյան զույգը երկրորդ անգամ կորցրեց դստերը. 1969-ին Տրենտինյանները զրկվեցին երեխայից, որն ինն ամսական էր: Երկու տարի անց Նադինը նկարահանեց «Դա պատահում է միայն ուրիշներին» ֆիլմը՝ համանման ողբերգություն ապրող ամուսինների մասին: Այս անգամ եւս նա փորձեց վիշտը հաղթահարել նույն կերպ՝ ավարտին հասցնելով «Կոլետի» նկարահանումները, որտեղ Մարիին վիճակված էր խաղալ իր վերջին դերը:

ԺԱԿ ԴԵՐԵ
09.07.2003

74 տարեկանում վախճանված Դերեի դավանանքը ֆրեական կինոն էր՝ ամերիկյան «սեւ» ֆիլմի ֆրանսիական տարբերակը: Նա նույնիսկ վաստակել էր «ֆրանսիական Հիչքոք» մականունը: Դերեի լայնածավալ ֆիլմացանկից հատկապես հիշատակության են արժանի «Լողավազանը», որտեղ հանդիպեցին երբեմնի սիրեցյալներ Ալեն Դելոնն ու Ռոմի Շնայդերը, «Բորսալինոն», ուր առաջին անգամ կինոյում հանդիպեցին Դելոնն ու Բելմոնդոն, «Ոստիկանական պատմությունը»՝ դարձյալ Դելոնի եւ Ժան-Լուի Տրենտինյանի մասնակցությամբ:

ՍԵՐԺ ԶԻԼԲԵՐՄԱՆ
22.07.2003

Լուիս Բունյուելն իր վերջին հարցազրույցներից մեկում Սերժ Զիլբերմանի մասին ասել է. «Նա ինձ շատ լավ կյանքով ապահովեց, բայց եւ խիստ կրճատեց կյանքս»՝ նկատի ունենալով անվանի պրոդյուսերի «անխոհեմ» նվիրումը մեծ արվեստին, բայց եւ պահանջկոտությունը: Ինչեւէ, Բունյուելի ֆրանսիական շրջանի գլուխգործոցները՝ «Աղախնի օրագիրը», «Ցերեկային գեղեցկուհին», «Բուրժուազիայի համեստ հմայքը», «Տենչանքի անորոշ առարկան», հազիվ թե աշխարհ գային առանց այս լեհական հրեայի մասնակցության, որը 82 տարի առաջ ծնվել էր Լոձում եւ նացիստներից մազապուրծ՝ ապաստանել Փարիզում:

ՋՈՆ ՇԼԵԶԻՆԳԵՐ
25.07.2003

Շատ բրիտանացիների պես Հոլիվուդում հաստատված ռեժիսոր Շլեզինգերի աստղային ժամը «Կեսգիշերային կովբոյն» էր, որը 1970-ին 3 «Օսկարի» արժանացավ՝ որպես լավագույն կինոնկար, ինչպես նաեւ սցենարի եւ ռեժիսորական աշխատանքի համար: Դրանից չորս տարի առաջ Շլեզինգերի նկարահանած «Սիրելիս» ֆիլմը «Օսկար» էր բերել գլխավոր դերակատարուհի Ջուլի Քրիստիին: Դերասանները սիրում էին խաղալ նրա ֆիլմերում, իսկ Շլեզինգերն ինքը ասում էր, թե հարաբերությունները նրանց հետ նման են նավի վրա ծավալվող սիրավեպի. մտերմիկ շփումն ու հավերժական սիրո երդումներին հաջորդում է հրաժեշտը, երբ ամեն ինչ մնում է անցյալում: Շլեզինգերն ապրեց 77 տարի:

ԲՈԲ ՀՈՈՒՓ
27.07.2003

Նա Ամերիկայի թիվ 1 կատակերգուն էր, որի մասին ասում էին, թե բերանը բացում է միայն սրամտելու համար: Հոուփի անունը երկու անգամ հիշատակվում է Գինեսի ռեկորդների գրքում. նրա հետ կնքվել է ամենաերկար դերասանական պայմանագիրը պատմության մեջ, եւ նրան շնորհվել են 1500 տարբեր մրցանակներ: Մյուս վիճակագրական տվյալները պակաս տպավորիչ չեն. Հոուփը խաղացել է ավելի քան 80 դեր, 18 անգամ մասնակցել օսկարյան ծեսին, 4 աստղի արժանացել հոլիվուդյան Փառքի ծառուղում, 54 կոչումներ վաստակել, Հոուփի անվամբ թատրոն կա եւ ամերիկյան օդուժի ինքնաթիռ, նրա կատակների վրա ծիծաղել են ԱՄՆ-ի 11 նախագահներ: Հոուփն ասում էր. «Ծերանալդ նկատում ես, երբ ծննդյանդ օրվա տոնական տորթի մոմերը հանկարծ սկսում են ավելի թանկ նստել, քան տորթն ինքը»: Սա չափազանցություն չէր, որովհետեւ Հոուփի ծննդյան վերջին տոնակատարությանը տորթի վրա 100 մոմ կար:

ԼԵՆԻ ՌԻՖԵՆՇՏԱԼ
09.08.2003

Նացիստական կինոյի վալկիրիան, որին ֆյուրերը հռչակել էր Երրորդ ռայխի գլխավոր կինեմատոգրաֆիստ, հետագայում թանկ պիտի վճարեր «Օլիմպիա», «Կամքի հաղթանակը» քարոզչական ժապավենների համար: Ֆրաու Ռիֆենշտալն իր 100-ամյակի առթիվ տված հարցազրույցում ներողություն է խնդրել, որ նույնիսկ աշխարհ է եկել, բայց հավաստիացրել է, որ չի հասկանում, թե ինչու պիտի ներում հայցի իր ֆիլմերի համար: Մինչդեռ նրա գլխով 30 դատավարություն է անցել, 2 տարի Ռիֆենշտալն անցկացրել է հոգեբուժարանում, 4 տարի՝ բանտ նստել, մինչեւ որ դատարանը կարդարացներ նրան: Ամեն դեպքում, 50-ականներին կարիերան վերսկսելու նրա փորձերը ձախողվեցին: Ֆյուրերի նախկին մուսան լուսանկարիչ դարձավ, իսկ 72 տարեկանում սովորեց ջուրը սուզվել: Ստորջրյա նկարահանումներից մոնտաժվեց նրա վերջին վավերագրական ֆիլմը, որի պրեմիերայից մեկ տարի անց 101-ամյա Ռիֆենշտալը կնքեց մահկանացուն:

ՉԱՐԼԶ ԲՐՈՆՍՈՆ
30.08.2003

Թոքաբորբն է «հրաշալի յոթնյակի» իսկական բռնամին եւ ոչ թե ինչ-որ ավազակներ: Մարտին թոքաբորբից վախճանվեց լեգենդար վեսթերնի քաջարի հերոսներից մեկը՝ Հորսթ Բուխհոլցը: Մոտ կես տարի անց նույն թոքաբորբը գերեզման տարավ նրա գինակից Չարլզ Բրոնսոնին, որն արդեն բոլորել էր 81 տարին: Լիտվացի հանքափորի 11-րդ զավակը վաղուց էր իր Բուչինսկի ազգանունը փոխել ինչեղ կեղծանունով՝ հանուն կարիերայի, որը, վերջին հաշվով, հաջողվեց «Չինգիս խանի գլխով» այդ կինոռազմիկին:

ԱՐԺԵ ԴԻՏԵԼ

23 դեկտեմբերի, 01.00 Հ1

■ **«Ռիփլիի խաղը»★**: Ռեժիսոր՝ Լիլիանա Կավանի: Դերերում. Ջոն Մալկովիչ, Դագրեյ Սքոթ, Ռեյ Ուինսթոն: Իտալիա - Մեծ Բրիտանիա, 2003:

Թրիլեր՝ Պատրիսիա Հայսմիթի քրեական վեպի հիման վրա:

24 դեկտեմբերի, 02.25 Կենտրոն

■ **«Մեծ ու փոքր թռչուններ»★★★**: Ռեժիսոր՝ Պիեռ Պաոլո Պազոլինի: Դերերում. Տոտո, Նինետտո Դավոլի: Իտալիա, 1966:

Անարխիստական ֆարս, իտալական կինոյի դասական գործերից մեկը:

25 դեկտեմբերի, 22.00 Հ1

■ **«Գուդբայ, Լենին»★★**: Ռեժիսոր՝ Վոլֆգանգ Բեքեր: Դերերում. Դանիել Բրյուլ, Կատրին Զաս, Մարիա Սիմոն, Չուլպան Խամատովա: Գերմանիա, 2003:

Բեռլինի փառատոնում տարվա լավագույն եվրոպական ֆիլմը ճանաչված կատակերգություն, որտեղ Գերմանիայի վերամիավորման թեման անսպասելի լուծում է ստացել:

27 դեկտեմբերի, 23.30 Արմեն-Ակոբ

■ **«Կաբարե»★★★**: Ռեժիսոր՝ Բոբ Ֆոսի: Դերերում. Լայզա Մինելլի, Մայքլ Յորք, Հելմութ Գրիմ: ԱՄՆ, 1972:

Մյուզիքլի դասական նմուշներից մեկը արժանացել է 8 «Օսկարի»:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Պարգեւներ մրցաշրջանի դափնեկիրներին

Շուրջ մեկ ամիս Հայաստանում ավարտվել է ֆուտբոլային մրցաշրջանը։ Ամփոփվել են արդյունքները եւ ահա եկել է ժամանակը մեծարելու առաջնության մրցանակակիրներին։ Երեկ Առնո Բաբաջանյանի անվան համերգասրահում կայացավ մրցաշրջան-2003-ի դափնեկիրների պարգեւատրման հանդիսավոր արարողությունը, որը կազմակերպել էր ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիան։ Մինչ հանդիսության սկսվելը, ներկաներին հրամցվեց մրցաշրջան-2003-ի մրցանակակիրների մասնակցությամբ հանդիպումներից առավել հիշարժան դրվագներ։ Այնուհետեւ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանը ներկաներին շնորհավորեց ֆուտբոլային տարին ավարտվելու կապակցությամբ, թիմերի մարզիչներին եւ ֆուտբոլիստներին նորանոր հաջողություններ մաղթեց գալիք մրցաշրջանում։

Առաջինը պարգեւատրման հրավիրվեց առաջին խմբի մրցաշարի հաղթող Երեւանի «Կիլիկիան», որի մարզիչներն ու ֆուտբոլիստները պարգեւատրվեցին ոսկե փոքր մեդալներով, իսկ թիմին հանձնվեց փոխանցիկ գավաթը։ Առաջնության երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ Էջմիածնի «Վաղարշապատն» ու Երեւանի «Փյունիկ-2»-ը պարգեւատրվեցին երկրորդ եւ երրորդ կարգի դիպլոմներով։ «Կիլիկիայի» ֆուտբոլիստներին մեդալներ հանձնեց ֆիզիկական կուլտուրայի ինստիտուտի ռեկտոր, պրոֆ. Վահրամ Առաքելյանը։ Բարձրագույն խմբի առաջնությունում 10-րդ անգամ մրցանակակիր դարձած «Շիրակի» ֆուտբոլիստների պարգեւատրությունը կատարեց ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի անդամ, «Դինամո-2000» ակումբի նախագահ Լեւոն Հարաթյանը։ Բրոնզե մեդալների արժանացան Ռայմոնդ Զաղուրյանը, Գագիկ Մարգարյանը, Արտակ Ադամյանը, Արտաշես Անտոնյանը, Արման Տոնոյանը, Արարատ Հարությունյանը, Հովհաննես Թահմազյանը, Երվանդ Հակոբյանը, Վահե Դավթյանը, Վարդան Բիչախչյանը, Անդրանիկ Բարիկյանը, Հենրիկ Բաշիկյանը, Արտյոմ Հակոբյանը, Կարեն Ալեքսանյանը, Վահան Մառանջյանը, Կարեն Խաչատրյանը, Կարապետ Փարկիթյանը, Արմեն Տիգրանյանն ու Արտակ Գրիգորյանը։

Երկրորդ մրցանակակիր «Բանանցից» արծաթե մեդալներ հանձնվեցին Դմիտրի Վորոբյովին, Կարեն Բաբայանին, Հովհաննես Դեմիրճյանին, Կարեն Սիմոնյանին, Աշոտ Գրիգորյանին, Ալեքսանդր Կուչերին, Նիկոլայ Գիբալյուկին, Դմիտրի Կոնդրաշենկոյին, Արտյոմ Պողգային, Արշակ Ամիրյանին, Ռոմեո Ջենեբյանին, Սուրեն Սարգսյանին, Արարատ Առաքելյանին, Արամ եւ Արա Հակոբյաններին, Վահե Դավթյանին, Սուրեն Մելքոնյանին, Կարեն Բարսեղյանին։ Այնուհետեւ պարգեւատրման հրավիրվեց երկրի չեմպիոնը, որի կազմում ոսկե մեդալների արժանացան Ապուլա Բետեն, Արթուր եւ Աղվան Մկրտչյանները, Վարդան Մինասյանը, Վալերի Ալեքսանյանը, Գալուստ Պետրոսյանը, Էդգար Մանուչարյանը, Ռաֆայել Նազարյանը, Ալեքսանդր Թադեւոսյանը, Կառլ Լոմբեն, Խոսե Բիլիբիոն, Էդուարդ Պարցիկյանը, Լեւոն Փաչաջյանը, Մամադու Դիավարան, Նիկոլայ Սարգսյանը, Հովհաննես Անտոնյանը, Ժորա Հովհաննիսյանը, Նդումբուկ Բալեպ Բան, Մարիան Զեչիուն, Իսա Տրաորեն, Արկադի Չիլինգարյանն ու Տիգրան Դավթյանը։

Առաջնության լավագույն ֆուտբոլիստ եւ լավագույն ռմբարկու Արա Հակոբյանը ֆեդերացիայի կողմից պարգեւատրվեց 800 դոլարով։ Այն ֆուտբոլիստին հանձնեց ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանը։ «Ազնիվ խաղի» մրցանակը, որը սովորաբար հանձնվում էր որեւէ ֆուտբոլիստի, այս անգամ հանձնվեց ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանին այն բանի համար, որ նա, իբր, բացահայտել էր Հունաստանի հավաքականի խաղի հետ կապված հանգամանքները։ «Վլադ» մարզական ապրանքների խանութի կողմից հատուկ մրցանակ հանձնվեց առաջնության հայտնություն «Փյունիկի» պատանի ֆուտբոլիստ Էդգար Մանուչարյանին։ Դրամական մրցանակներ հանձնվեցին նաեւ առաջնության լավագույն մրցավարներ Կարեն Նալբանդյանին, Գեւորգ Հովհաննիսյանին եւ Արարատ Ճաղարյանին, ինչպես նաեւ 5 հեռուստաընկերությունների ֆուտբոլային հաղորդումների հեղինակներին։

Հանդիսավոր արարողության մասնակիցներին ելույթներով ողջունեցին «Բեռնարդ շոու» հաղորդման հեղինակներ Արտյոմ Մարկոսյանն ու Արմեն Վարդանյանը, երգչուհիներ Կարինե Մովսիսյանը, Մայա Մարգարյանը եւ Օլգա Այվազյանը, ինչպես նաեւ պատանի 10-ամյա Վահեն։

Թայգեր Վուդսն ամենահարուստ մարզիկն է

«Ֆորբս» ամսագիրը հրապարակել է աշխարհի ամենահարուստ մարդկանց ցուցակը։ Այն գլխավորում է դերասանուհի Ջենիֆեր Անիստոնը։ Ցուցակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ մարզիկները։ Նրանցից ամենահարուստն ամերիկացի գոլֆիստ Թայգեր Վուդսն է։ 70-րդ հորիզոնականում է թենիսիստուհի Աննա Կուռնիկովան։ Թեեւ ընթացիկ մրցաշրջանում վնասվածքի հետեւանքով Կուռնիկովան գրեթե հանդես չեկավ, սակայն նա նախկինի պես մեծ հեղինակություն է վայելում ԱՄՆ-ում։ Այս տարի նա վաստակել է ընդամենը... 9 մլն դոլար։

Ահա աշխարհի ամենաբարձր վարձատրվող մարզիկների տասնյակը (գումարը մլն դոլարներով)։

1. Թայգեր Վուդս (ԱՄՆ, գոլֆ)	100
2. Միխայել Շումախեր (Գերմանիա, «Ֆորմուլա-1»)	62
3. Դեւիդ Բեքհեմ (Անգլիա, ֆուտբոլ)	35,2
4. Օսկար դե լա Խոյա (ԱՄՆ, բռնցքամարտ)	32
5. Ռոյ Ջոնս (ԱՄՆ, բռնցքամարտ)	26
6. Քեւին Գարնետ (ԱՄՆ, բասկետբոլ)	25,2
7. Շաքիլ Օ՛Նիլ (ԱՄՆ, բասկետբոլ)	23,6
8. Սերենա Ուիլյամս (ԱՄՆ, թենիս)	22,5
9. Ալեքս Ռոդրիգես (ԱՄՆ, բեյսբոլ)	22
10. Մայքլ Ջորդան (ԱՄՆ, բասկետբոլ)	21,5

Պողոս Գալստյանը հրավիրվել է «Սատուրն»

«Արարատի» նախկին ֆուտբոլիստ Պողոս Գալստյանը հաջորդ մրցաշրջանում կգլխավորի Ռուսաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության մասնակից «Սատուրնի» փոխարինող կազմը։ Վերջին տարիներին Պողոս Գալստյանը բնակվում է Մոսկվայում եւ մարզում էր մոսկովյան «Նիկա» թիմը։ Իսկ մինչ այդ Պողոս Գալստյանը մարզչական գործունեություն է ծավալել Հայաստանում՝ գլխավորելով «Զվարթնոցը», որպես երկրորդ մարզիչ աշխատելով ՀՀ ազգային հավաքականում, եղել է երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչը։

«Ռեալն» ու «Ռոման» հաղթողի գլխավոր հավակնորդներն են

Ուիլյամ Հիլի բուքմեքերական ընկերության փորձագետների կարծիքով չեմպիոնների լիգայի 1/8 եզրափակիչ մտած թիմերից պատվավոր մրցանակին արժանանալու ամենամեծ հնարավորությունն ունի Մադրիդի «Ռեալը»։ Իսպանական ակումբի հաղթելու հավանականությունը գնահատվում է 4:1 հարաբերությամբ։ Մյուս թիմերի հաջողության հասնելու հավանականությունն արտահայտվում է հետեւյալ կերպ. «Մանչեսթեր յունայթեդ»՝ 9:2, «Արսենալ»՝ 5:1, «Յուվենտուս»՝ 6:1, «Չելսի»՝ 13:2, «Միլան»՝ 7:1, «Բավարիա» եւ «Դեպորտիվո»՝ 20:1, «Շտուտգարտ» եւ «Մոնակո»՝ 25:1, «Լիոն»՝ 33:1, «Ռեալ Սոսյեդադ»՝ 40:1, «Պորտո»՝ 50:1, «Լոկոմոտիվ» եւ «Սելթա»՝ 66:1, «Սպարտա»՝ 125:1։ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում հաղթողի հիմնական հավակնորդ է համարվում իտալական «Ռոման» (5,50), որին զիջում են իսպանական «Բարսելոնը» (6,50) եւ «Վալենսիան» (7.50)։ Մոսկվայի «Սպարտակը» 51 գործակցով տեղ է զբաղեցրել ետնապահների շարքում։ Թիմի մրցակից «Մալյորկայի» գործակիցը 34 է։

ՄՐՑԱՇՐՋԱՆ-2003-Ի ԴԱՓՆԵԿԻՐՆԵՐԸ

Լրագրողներն անվանում են լավագույններին

Ռուսաստանի մարզական լրագրողների ֆեդերացիան որոշել է տարվա 10 լավագույն մարզիկներին։ Ցուցակը գլխավորում է գեղարվեստական մարմնամարզության աշխարհի բացարձակ չեմպիոնուհի Ալինա Կաբաեւան։ Լավագույն տասնյակում են նաեւ Տատյանա Լեբեդեւան (թեթեւ աթլետիկա), Մաքսիմ Օպալյովը (թիավարություն), Ալեքսանդր Պոպովը (լող), Ալեքսանդր Պովետկինը (բռնցքամարտ), Եվգենի Պլյուշենկոն (գեղասահք), Օլգա Սլյուսարյովան (հեծանվասպորտ), Օլգա Սոկոլովան (լող), Սվետլանա Ֆեոֆանովան (թեթեւ աթլետիկա), Սվետլանա Խորկինան (սպորտային մարմնամարզություն)։

Տարվա լավագույն թիմ է ճանաչվել բասկետբոլի կանանց հավաքականը, լավագույն մարզչի մրցանակը կհանձնվի Ռուսաստանի ֆուտբոլի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Գեորգի Յարցեւին։

Ուկրաինայում լավագույնը Կլոչկովան է

Ուկրաինայի մարզական լրագրողները տարվա լավագույն մարզիկ են ճանաչել լողորդուհի Յանա Կլոչկովային։ Լավագույն եռյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ սուսերամարտիկ Վլադիմիր Լուկաշենկոն եւ ծանրորդուհի Նատալյա Սկակունը։ Հետաքրքրական է, որ հարցման արդյունքներով ծանր քաշային պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկ Վիտալի Կլիչկոն լավագույնների ցանկում զբաղեցրել է 6-րդ տեղը, իսկ Ուկրաինայի հավաքականի եւ «Միլանի» հարձակվող Անդրեյ Շեւչենկոն 8-րդն է։

Լավագույն մարզիչ է ճանաչվել Ուկրաինայի ձեռքի գնդակի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Լեոնիդ Ռատները։ 2-րդ տեղում «Դնեպրի» մարզիչ Եվգենի Կուչերեւսկին է։ Իսկ լավագույն թիմի մրցանակը կհանձնվի Ուկրաինայի ձեռքի գնդակի կանանց հավաքականին։ 2-րդ եւ 3-րդ տեղերում են Կիեւի «Դինամոն» եւ Դոնեցկի «Շախտյորը»։

Ժյուստին Էնենը Բելգիայում լավագույնն է

Մարզական լրագրողների հարցման արդյունքներով Բելգիայի լավագույն մարզուհի է ճանաչվել Ժյուստին Էնենը, որը տարվա արդյունքներով գլխավորում է աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստուհիների ցուցակը։ Ընթացիկ մրցաշրջանում Ժյուստին Էնենը հաղթող է ճանաչվել «Մեծ սաղավարտի» մրցանակի խաղարկման շարքին պատկանող Ֆրանսիայի եւ ԱՄՆ-ի թենիսի բաց առաջնություններում։ Լավագույն մարզուհու համար պայքարում նրա գլխավոր հակառակորդը Բելգիայի մեկ այլ ուժեղագույն թենիսիստուհի Կիմ Կլիյստերսն էր։ Էնենը հարցման արդյունքներով վաստակել էր 1102 միավոր, իսկ Կլիյստերսի օգտին գրանցվել էր 937 միավոր։ Լավագույն եռյակը եզրափակել է բասկետբոլիստուհի Աննա Վաուտերսը (498 միավոր)։ Բելգիայի լավագույն երիտասարդ մարզուհի է ճանաչվել թենիսիստուհի Կիրստեն Ֆլիպկենսը, որը հաղթել էր Ուիմբլդոնի եւ ԱՄՆ-ի բաց առաջնության պատանեկան մրցաշարերում։

Տղամարդկանց մրցույթում 3-րդ տարին անընդմեջ Բելգիայի լավագույն մարզիկի համար սահմանված մրցանակին է արժանանում մոտոցիկլիստ Ստեֆան Էվերտսը, որը գերազանցեց հեծանվորդներ Պետեր վան Պետեգեմին եւ Ֆիլիպ Մեյրխեգեին։

Կուրանին հավատարիմ է «Շտուտգարտին»

Գերմանիայի հավաքականի եւ «Շտուտգարտի» հարձակվող Քեւին Կուրանին, որով ներկայումս հետաքրքրվում են եվրոպական առաջատար ակումբները, որոշեց հավատարիմ մնալ իր թիմին եւ երկարաձգել պայմանագիրը մինչեւ 2008 թ.։ Նախկին պայմանագրի ժամկետը լրանում էր 2005 թ., սակայն ակումբի ղեկավարությունը որոշեց չհետաձգել նոր պայմանագրի կնքման հարցը՝ խորհուրդ տալով ֆուտբոլիստին արագորեն վճռելու իր հետագա ճակատագիրը։ Ինչպես նշել է ֆուտբոլիստի գործակալ Կառլ Հայնց Ֆյորստերը, մարզական հեռանկարի առումով պայմանագրի երկարաձգումը ճիշտ քայլ էր, իսկ ահա ֆինանսական առումով՝ ոչ։ Սակայն Կուրանին երախտապարտ է «Շտուտգարտի» իր խաղընկերներին, որոնց օգնությամբ դարձել է բարձրակարգ ֆուտբոլիստ, ուստի ցանկանում է շարունակել ելույթները թիմում։

Այլտոնը ցանկանում է խաղալ Գերմանիայի հավաքականում

Բունդեսլիգայի լավագույն ռմբարկուներից մեկը՝ բրազիլացի Այլտոնը, ցանկություն է հայտնել հանդես գալու Գերմանիայի ազգային հավաքականում։ Թեեւ Այլտոնն աչքի է ընկնում արդյունավետ խաղով, սակայն նա առայժմ չի արժանացել Բրազիլիայի ազգային հավաքականի մարզիչների ուշադրությանը եւ երբեք հանդես չի եկել աշխարհի հնգակի չեմպիոնների կազմում։ Այլտոնը նշել է, որ աշխարհի առաջնությունում հանդես գալն իր նվիրական երազանքն է, եւ եթե Ռուդի Ֆյոլլերն իրեն ընդգրկի աշխարհի առաջնությանը նախապատրաստվող Գերմանիայի հավաքականի կազմում, ապա ինքը հաճույքով կհամաձայնվի այսուհետեւ կրել այդ երկրի ազգային թիմի մարզաշապիկը։ Ինչ վերաբերում է Գերմանիայի քաղաքացիություն ստանալուն, ապա այդ հարցում խնդիրներ չեն ծագի, քանի որ նա արդեն 5 տարի ապրում եւ աշխատում է Բրեմենում՝ հանդես գալով «Վերդերում»։ Ճիշտ է, մրցաշրջանի ավարտին նա պատրաստվում է տեղափոխվել «Շալկե-04»։

«Բրեշիան» պատրաստ է Բաջիոյին աշխատանք տրամադրել

Իտալական «Բրեշիայի» նախագահ Լուիջի Կորիոնին մտադիր է Ռոբերտո Բաջիոյին առաջարկել ընդգրկվել թիմի մարզչական կազմում, երբ անվանի ֆուտբոլիստն ավարտի իր ելույթները։ Հիշեցնենք, որ դեռեւս մրցաշրջանի մեկնարկին Բաջիոն հայտարարել էր, որ վերջին մրցաշրջանն է անցկացնում մեծ ֆուտբոլում եւ պատրաստվում է ավարտել ելույթները։ Այս առթիվ ակումբի նախագահը նշել է, որ ցանկալի կլիներ, եթե Բաջիոն խաղար մինչեւ 40 տարեկանը, քանի որ դրա համար ֆուտբոլիստի ուժերը կբավականացնեն։ Սակայն եթե Բաջիոն վճռի ավարտել ելույթները, ապա նախագահը մտադիր է համոզել նրան շարունակել աշխատանքը թիմում որպես մարզիչ։ Բացառված չէ, որ մի գեղեցիկ օր էլ Բաջիոն գլխավորի «Բրեշիան»։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

Բարեգործության անվան տակ Ադրբեջանում գործում են տասից ավելի ծայրահեղական կազմակերպություններ

Հյուսիսային Կովկասում հակաահաբեկչական գործողությունների Տարածաշրջանային օպերատիվ շտաբը (ՏՕՇ) դեկտեմբերի 19-ին տարածել է հաղորդագրություն, ըստ որի Բաքվում գործում է «Աս սալամ» (արաբերենից թարգմանաբար՝ խաղաղություն) իսլամական հիմնադրամը, որը ֆինանսավորում է Չեչնիայի Նոժայ-Յուրտի եւ Վեդենոյի շրջաններում գործող մի քանի ավազակային խմբավորումների, օգնություն ցույց տալիս Բաքվում ժամանակավորապես ապրող եւ ապաքինվող գրոհայիններին:

«Եթե այդ տեղեկությունը հաստատվի, ապա դա ինձ համար կլինի անակնկալ», հայտարարել է Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարար Նամիկ Աբբասովը:

Բաքվի «Էխո» թերթը Ադրբեջանի արդարադատության նախարարության պաշտոնյաներից Ֆազիլ Մամեդովից ճշտել է, որ Ադրբեջանում «Ասսալամ» անունով հիմնադրամ գոյություն չունի: «2000 թ. այդ հիմնադրամի ներկայացուցիչները գրանցվելու նպատակով դիմեցին նախարարություն, բայց մենք մերժեցինք», ասել է Մամեդովը:

Միջազգային ծայրահեղական կամ ահաբեկչական կազմակերպությունները Ադրբեջանում գործում են 1980-ական թթ. վերջերից: Ըստ ամերիկյան անկախ լրատվական «Վաշինգտոն պրոֆայլ» կենտրոնի՝ «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպությունը 80-ական թթ. վերջերին իր գրասենյակն է հիմնել Բաքվում եւ ադրբեջանցիներին աջակցություն ցուցաբերել Հայաստանի դեմ Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմում:

«1993 թ. սեպտեմբերին ղարաբաղյան պատերազմին մասնակցելու նպատակով Ադրբեջան են ժամանում 1.500 աֆղան մոջահեդներ, 1994 թ. ամռանը նրանց թիվը հասել է 2.500-ի», նշում է «Վաշինգտոն պրոֆայլ»-ը:

Հանգուցյալ նախագահ Հեյդար Ալիեւը 1993 թ. ժողովրդավարական ճանապարհով նախագահ ընտրված Աբուլֆազ Էլչիբեյին տապալելուց հետո երկկողմ հարաբերությունները ծայրահեղական, ահաբեկչական կազմակերպությունների հետ բարձրացնում է նոր մակարդակի:

«Բոստոն գլոբը» 1993 թ. նոյեմբերի 8-ի համարում գրում է. «1500 մոջահեդներ Աֆղանստանի վարչապետ Գյուլբեդդին Հեքմաթիարի կարգադրությամբ ուղարկվել են հայ-ադրբեջանական ճակատ: Ալիեւը գաղտնի կերպով Աֆղանստան ուղարկեց ՆԳ նախարարի տեղակալ Ռովշան Ջավադովին, վերջինս հանդիպեց վարչապետ եւ «Հըզբ է էսլամի» կազմակերպության ղեկավար Հեքմաթիարին, եւ մոջահեդներին Ադրբեջան ուղարկելու պայմանավորվածություն կայացավ: Մոջահեդները տեղավորվեցին Ջեբրայիլում եւ Մինգեչաուրում: Օգոստոսի 21-ին մոջահեդների հարձակումը հետ մղվեց, ինչը եւ պատճառ դարձավ 60 հազար ադրբեջանցիների փախուստի»:

Ադրբեջանը, որը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունից հետո հայտնվեց Ուսամա բեն Լադենի «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության հետ կապեր ունեցող 34 երկրների ցուցակում, պատրաստակամություն հայտնեց օժանդակել Վաշինգտոնին՝ չեզոքացնելու ահաբեկչական խմբավորումները:

2002 թ. հուլիսի 10-ին ամերիկյան «Ուոլ սթրիթ ջոռնըլ» պարբերականը գրեց «Ալ Ղաիդայի» կարեւորագույն թեւը համարվող եգիպտական «Իսլամական ջիհադ» ահաբեկչական կազմակերպության առաջնորդ, աշխարհի թիվ 2 ահաբեկիչ Այման ալ Զաուահիրիի Բաքվի գործունեության մասին:

Բաքվում լույս տեսնող «Յուրիեթ» թերթի տվյալներով՝ Կովկասում գործում են 7 ահաբեկչական կազմակերպություններ, որոնք բոլորն էլ իրենց բջիջներն ունեն Ադրբեջանում, դրանցից մի քանիսը սերտ կապերի մեջ են բեն Լադենի հետ:

Վաշինգտոնի Ջոն Հոփկինսի համալսարանի Կենտրոնական Ասիա-Կովկաս հաստատության հուլիսի 12-ի հրապարակման մեջ նշվում է, որ 80-ական թթ. վերջերից Ադրբեջանում իրենց մասնաճյուղերն են բացել միջազգային ահաբեկչական կազմակերպություններից «Ալ Ղաիդան», «Հզբոլլահը», «Մուսուլման եղբայրները»: «Հաշվի առնելով Ադրբեջանի աշխարհագրական բարենպաստ դիրքը, «Ալ Ղաիդան» նույնպես բացեց իր մասնաճյուղը եւ ծրագրեց Բաքվում ԱՄՆ դեսպանատան ռմբի պայթեցումը», գրվում է հրապարակման մեջ:

Ինչ վերաբերում է «Աս սալամ» իսլամական հիմնադրամին, ապա այն չի դասվում ԱՄՆ պետքարտուղարության՝ ահաբեկչական կազմակերպությունների շարքը: «Աս սալամը» իսլամի վահաբական ուղղությունը քարոզող կազմակերպություն է, Դաղստանում տպագրում է «Աս սալամ» ռուսալեզու ամսագիրը, բջիջներ ունի Ադրբեջանի մի շարք շրջաններում:

2002 թ. Ադրբեջանում գործող ծայրահեղական կազմակերպություններից արգելվեց «Միջազգային բարեգործական հիմնադրամի» գործունեությունը, երբ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը վերջինիս որակեց «Ալ Ղաիդայի» քույր կազմակերպություն, որը ֆինանսավորում է միջազգային ահաբեկչությանը:

Երեկ երեկոյան Նամիկ Աբբասովը հայտարարեց, թե Ադրբեջանում չկա «Աս սալամ» կազմակերպություն: «Այդ կազմակերպությունն Ադրբեջանում չի գործել եւ չի գործում: Բոլոր անձինք, ովքեր կապեր ունեին «Աս սալամի» հետ, 2000 թ. հոկտեմբերին վտարվել են երկրից», Ինտերֆաքսը մեջբերում է Աբբասովի խոսքերը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն թվականի դեկտեմբերի 25-ին, ժամը 12-ին, ՀՀ բնական մենաշնորհների կարգավորման հանձնաժողովում (Երեւան, Սարյանի 22) տեղի կունենա հանձնաժողովի նիստ: Քննարկվելու է «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ-ի կողմից ՀՀ բնական մենաշնորհների կարգավորման հանձնաժողով ներկայացված բնական գազի սակագների վերանայման հայտի մասին հարցը:

Տեղեկատու հեռախոս՝ 58-45-29:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-2020

ՄՐՑՈՒՅԹ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ 2020 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

ARMENIA 2020

«Հայաստան 2020» հասարակական ու առեւտրային ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ նոմինացիաներում.

1. **Ակնարկ**
   1,000.00 ԱՄՆ դոլար
2. **Հոդվածների / հրապարակումների շարք**
   2,000.00 ԱՄՆ դոլար
3. **Տեսառեպորտաժների / հեռուստատեսային թոք-շոուների շարք**
   3,000.00 ԱՄՆ դոլար
4. **Սցենար**
   5,000.00 ԱՄՆ դոլար

Մենք փնտրում ենք նոր իմաստալից պատկերացումներ այն մասին, թե ինչպիսին կլինի Հայաստանը 20 տարի անց: Մրցույթին ներկայացվող ակնարկը, հոդվածը, հեռուստաշոուն կամ սցենարը պետք է պատկերի կամ նկարագրի սովորական հայ մարդու առօրյան մոտ ապագայում այն փոփոխությունների ներքո, որոնք հավանական են պետության տնտեսական, քաղաքական, հասարակական, մշակութային, կրոնական ոլորտներում արտաքին եւ ներքին փոփոխությունների շնորհիվ: Ներկայացվող բոլոր նյութերը պետք է հիմնվեն «Հայաստան 2020» ծրագրի շրջանակներում իրականացված հետազոտությունների արդյունքների եւ մշակված 4 հիմնական սցենարների վրա: Նշված նյութերը տեղադրված են ծրագրի ինտերնետային էջում www.armenia2020.org, հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով:

Պահանջներ եւ կանոններ

Ընդհանուր պահանջներ.

- Նյութերը կարող են ներկայացվել հայերեն, ռուսերեն կամ անգլերեն լեզուներով, հայ կամ օտարերկրյա անհատների, հայկական կամ օտարերկրյա կազմակերպությունների, Հայաստանի քաղաքացիների եւ արտասահմանցիների կողմից;
- Եթե նախքան մրցույթին մասնակցելը նյութն արդեն տպագրվել, հրատարակվել կամ հեռարձակվել է, ապա ներկայացված նյութում պարտադիր պետք է նշվի լրատվամիջոցի անվանումը, հրատարակման կամ հեռարձակման ամսաթիվը, տպագրված նյութի վերնագիրն ու համարը;
- «Հայաստան 2020» ծրագիրն իրավունք է վերապահում ընդունելու, մերժելու եւ խմբագրելու մրցույթին ներկայացված նյութերը;
- Ներկայացված նյութերը չեն վերադարձվելու;
- Մրցանակները չեն կարող փոխանցվել այլ անձանց;
- Ստացված նյութերի բովանդակությունը ենթակա չէ քննարկման դիմորդի եւ ծրագրի ներկայացուցչի միջեւ;
- Պլագիատի հայտնաբերման դեպքում նյութը չի ընդգրկվելու մրցույթում: Բոլոր հղումները պետք է պահպանվեն եւ ներկայացվեն;
- Ներկայացվող նյութը պետք է լինի բնօրինակ, նրանում ընդգրկված փաստերը՝ ստույգ եւ ճշտված: Նյութի հրապարակումը չպետք է խախտի որեւէ անհատի կամ կազմակերպության հեղինակային իրավունքը;
- Բոլոր ներկայացված նյութերը եւ դրանց հրապարակման իրավունքը պատկանում է «Հայաստան 2020» ծրագրին: Նյութերը կարող են օգտագործվել, խմբագրվել եւ մեջբերվել գովազդային կամ այլ նպատակներով, ներառյալ՝ տեղադրվել ինտերնետային էջի վրա (www.armenia2020.org) առանց հեղինակների համաձայնության կամ դրամական պարգեւատրման: «Հայաստան 2020» ծրագիրն իրավունք է վերապահում օգտագործելու մրցույթի հաղթող ճանաչված անձանց կամ կազմակերպությունների անունները ու հասցեները մրցույթին առնչվող գովազդային նյութերում, առանց զգուշացման, հեղինակի թույլտվության կամ դրամական փոխհատուցման, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա արգելված է օրենքով;
- «Հայաստան 2020» ծրագիրն իրավունք է վերապահում փոփոխելու, լրացնելու կամ չեղյալ համարելու մրցույթի կանոնները անհրաժեշտության դեպքում:

Ա. Ակնարկ

- Մրցույթին կարող են մասնակցել 2003թ. նոյեմբերի 1-ի դրությամբ 16 տարեկան բոլոր անձինք; Նախընտրությունը տրվելու է ԲՈՒՀ-երի ուսանողներին եւ ասպիրանտներին;
- Ակնարկը պետք է պարունակի ոչ ավել քան 1500-2500 բառ (3-5 էջ, առաջարկվող տառատեսակը՝ Times New Roman 12);
- Ակնարկին կից առանձին էջի վրա պետք է նշվի հեղինակի անունը, տարիքը, ուսումնական հաստատության հասցեն ու բաժինը, ինչպես նաեւ հեղինակի հասցեն ու հեռախոսահամարները;
- Ընդունվում են նաեւ մեկից ավելի հեղինակ ունեցող նյութեր:

Բ. Հոդված/հրապարակումների շարք

- Մրցույթին կարող են մասնակցել լրագրողներ, որոնք աշխատում են լրիվ կամ կես դրույքով որեւէ հայկական կամ արտասահմանյան օրաթերթում, ամսագրում, խմբագրությունում, ինտերնետային ամսագրում: Կարող են դիմել նաեւ անկախ լրագրողներ;
- Հոդվածը կարող է նախկինում հրապարակված լինել գրքում, այլ տպագրանյութում կամ ինտերնետում:
- Նյութին կից առանձին էջի վրա պետք է ներկայացվի հեղինակի անունը, հասակը, հասցեն, հեռախոսի համարը, էլ. փոստի հասցեն, նախկին տպագրման ամսաթիվը, տպագրված նյութի անունը եւ պարբերականի անունը:

Գ. Տեսառեպորտաժների/թոք շոուների շարք

- Մրցույթին կարող են մասնակցել ընկերություններ կամ անհատներ, որոնք աշխատում են լրիվ կամ կես դրույքով հեռուստատեսության ոլորտում Հայաստանում կամ արտասահմանում;
- Տեսառեպորտաժները/թոք շոուները կարող են նախկինում ցուցադրված լինել ցանկացած հեռուստաալիքով, Հայաստանում կամ արտասահմանում;
- Ներկայացվող նյութերի ծավալը չի սահմանափակվում;
- Նյութերը պետք է ներկայացվեն NTSC/PAL ֆորմատով, VHS, DVD կամ CD-ROM(PC) կրիչներով;
- Ներկայացված հոլովակները, դիսկերը, պետք է ունենան պիտակ, որի վրա նշված պետք է լինի նյութի անվանումը, հեղինակի անունը, հասցեն, հեռախոսահամարը, էլ. փոստի հասցեն, եւ նախկինում ցուցադրման դեպքում՝ ցուցադրման տվյալները:

Դ. Սցենար

- Մրցույթին կարող են մասնակցել ընկերություններ կամ անհատներ, որոնք աշխատում են լրիվ կամ կես դրույքով հեռուստատեսության ոլորտում Հայաստանում կամ արտասահմանում, կամ այլ հեղինակներ/գրականագետներ/լրագրողներ;
- Սցենարը կարող է պատրաստ լինել դերասանների եւ նկարահանող խմբի կողմից որպես վերջնական ուղեցույց օգտագործվելու համար;
- Սցենարների հետ պետք է ներկայացվի հակիրճ ամփոփագիր (1 կամ 2 էջ), որտեղ պետք է մանրամասն ներկայացվեն նկարահանման վայրի, դերասանների եւ սցենարային պատմության մասին տվյալները;
- Սցենարները պետք է լինեն դիմորդների սեփական աշխատանքը: Եթե սցենարները հիմնվում են ադապտացված նյութերի վրա, որոնք չեն հանդիսանում հասարակական օգտագործման առարկա, ապա դիմորդը պետք է ներկայացնի վկայություն այդպիսի ադապտացիաներ կատարելու իր իրավունքի մասին;
- Սցենարները չպետք է նախկինում վաճառված, գնված կամ արտադրված լինեն;
- Ընդունվում են սցենարներ ֆիլմի ցանկացած ժանրի համար (պատմողական, վավերագրական, անիմացիոն, եւ այլն):

Մրցույթի մասնակիցները սույնով համաձայնում են, որ ներկայացված աշխատանքները չեն խախտում ՀՀ կամ այլ երկրի օրենքների պահանջները հեղինակային իրավունքի եւ արտոնագրերի մասին, չեն պարունակում որեւէ նյութ որը կարող է հիմք հանդիսանալ «Հայաստան 2020» ծրագրի դեմ իրավունքների խախտման վերաբերյալ հայցերի, ռոյալթի վճարման հայցերի կամ պայմանագրերի խախտման հայցերի ներկայացման համար, կամ ցանկացած այլ պահանջների կամ հայցերի ներկայացման համար: Մասնակիցները սույնով համաձայնում են, որ նրանք տրամադրված նյութերի հանդեպ ունեն բացառիկ իրավունք ե ներկայացնելու այդ նյութերը «Հայաստան 2020» ծրագրին: Մասնակիցները սույնով անվերապահորեն համաձայնում են զերծ պահել «Հայաստան 2020» ծրագիրը, նրա Համակարգող խորհուրդը, աշխատակիցներին, մրցույթի վերաբերյալ վճիռ կայացնող անձանց, գործընկերներին ցանկացած եւ բոլոր պահանջներից, հայցերից, բողոքներից, գործողություններից, պարտավորություններից, դասական վարույթներից, կորուստներից, ծախսերից ներառյալ իրավական ծախսերը, որոնք կարող են առաջանալ ցանկացած եւ բոլոր հայցերից կամ երրորդ անձանց կողմից ներկայացված հայցերից տրամադրված նյութերի վերաբերյալ: Մասնակիցները սույնով ընդունում են, որ սույն մրցույթի կազմակերպիչները չեն կարող պատասխանատու լինել ներկայացված նյութերի անցգույշ վնասի կամ կորուստի համար: Վնասի կամ կորուստի դեպքում «Հայաստան 2020» ծրագիրը, իր կազմակերպիչները եւ հովանավորները պատասխանատու չեն: Մասնակիցները սույնով ընդունում են, որ «Հայաստան 2020» ծրագիրը կարող է ներկայացնել նյութերը եւ/կամ դրանց հատվածները հանրային տեղեկատվության եւ տարածման նպատակներով եւ/կամ հրապարակել եւ տարածել ներկայացված նյութերը համաձայն վերը նշված պայմանների:

Բոլոր նյութերը պետք է ստացված լինեն «Հայաստան 2020» ծրագրի կողմից (Փոստային արկղ «Հայաստան 2020», Ֆեդէքս, Մաշտոցի փ. 40, բն. 35, 375009, Երեւան, ՀՀ կամ էլ. փոստ. award@armenia2020.org) ոչ ուշ քան 2004թ. մարտի 31-ը: Նյութերը անձամբ առաքելու դեպքում կարող եք պահանջել ստացական: Մրցույթի արդյունքների մասին տեղեկացվելու են միայն հաղթողները:

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 12. 2003 Գինը՝ 100 դրամ